

PREDLOG BESEDILA ZAKONA O HRANI

(Delovni osnutek, 24.1.2025)

I. Uvodne določbe

1. člen

(vsebina)

(1) Ta zakon ureja kakovost živil v vseh fazah proizvodnje, predelave, distribucije, v gostinski dejavnosti, institucionalnih obratih prehrane in obratih za prehrano na delu, označevanje kmetijskih proizvodov in živil, sheme kakovosti, varstvo potrošnikov, verigo preskrbe s hrano, kmetijskimi proizvodi in živili, doniranje hrane, zavržke hrane, postopke in organe za izvedbo tega zakona ter inšpekcijski nadzor.

(2) S tem zakonom se izvajajo naslednje uredbe:

1. Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/908 z dne 17. januarja 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta glede števila in poimenovanja stalnih znanstvenih svetov Evropske agencije za varnost hrane (UL L št. 2024/908 z dne 20. 3. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 178/2002/ES);

2. Uredba (ES) št. 852/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2021/382 z dne 3. marca 2021 o spremembi prilog k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 o higieni živil v zvezi z upravljanjem na področju živilskih alergenov, prerazporejanjem hrane in kulturo varnosti hrane (UL L št. 74 z dne 4. 3. 2021, str.3), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 852/2004/ES);

3. Uredba Komisije (ES) št. 543/2008 z dne 16. junija 2008 o uvedbi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 glede tržnih standardov za perutninsko meso (UL L št. 157 z dne 17. 6. 2008, str. 46), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 519/2013 z dne 21. februarja 2013 o prilagoditvi nekaterih uredb ter odločb in sklepov na področjih prostega pretoka blaga, prostega gibanja oseb, pravice do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev, prava družb, politike konkurence, kmetijstva, varnosti hrane, veterinarske in fitosanitarne politike, ribištva, prometne politike, energetike, obdavčitve, statistike, socialne politike in zaposlovanja, okolja, carinske unije, zunanjih odnosov ter zunanje, varnostne in obrambne politike zaradi pristopa Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 74);

4. Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L št. 304 z dne 22. 11. 2011, str. 18), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/2512 z dne 17. aprila 2024 o spremembi Priloge II k Uredbi (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom v zvezi z behensko kislino iz gorčičnih semen za uporabo pri proizvodnji nekaterih emulgatorjev (UL L št. 2024/2512 z dne 25. 9. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1169/2011/EU);

5. Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 671), zadnjič spremenjena

z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/2159 z dne 12. avgusta 2024 o začasnih izrednih ukrepih, ki odstopajo od nekaterih določb Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o sistemu dovoljenj za zasaditev vinske trte za odpravo motenj na trgu vina Unije (UL L št. 2024/2159 z dne 13. 8. 2024), (v nadaljnjem besedilu: 1308/2013/EU);

6. Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmii, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL L št. 95 z dne 7. 4. 2017, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/2104 z dne 27. junija 2024 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede tega, v katerih primerih in pod katerimi pogoji lahko pristojni organi od izvajalcev dejavnosti zahtevajo, da uradno obvestijo o prispetju določenega blaga, ki vstopa v Unijo (UL L št. 2024/2104 z dne 25. 9. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/625/EU);

7. Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1182 z dne 20. aprila 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z lestvicami Unije za razvrščanje trupov goved, prašičev in ovac ter sporočanjem tržnih cen nekaterih kategorij trupov in živih živali (UL L št. 171 z dne 4. 7. 2017, str. 74);

8. Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1184 z dne 20. aprila 2017 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede lestvic Unije za razvrščanje trupov goved, prašičev in ovac ter sporočanja tržnih cen nekaterih kategorij trupov in živih živali (UL L št. 171 z dne 4. 7. 2017, str. 103);

9. Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/775 z dne 28. maja 2018 o pravilih za uporabo člena 26(3) Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, kar zadeva pravila glede navajanja države porekla ali kraja izvora osnovne sestavine živila (UL L št. 131 z dne 29. 5. 2018, str. 8), zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/802 z dne 17. maja 2019 o popravku grške jezikovne različice Izvedbene uredbe (EU) 2018/775 o pravilih za uporabo člena 26(3) Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, kar zadeva pravila glede navajanja države porekla ali kraja izvora osnovne sestavine živila (UL L št. 132 z dne 20. 5. 2019, str. 21), (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2018/775/EU);

10. Uredba (EU) št. 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L št. 150 z dne 14. 6. 2018, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/2867 z dne 2. septembra 2024 o spremembi Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta glede predstavitve logotipa ekološke pridelave Evropske unije (UL L št. 2024/2867 z dne 11. 11. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/848/EU);

11. Uredba (EU) 2019/787 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o opredelitvi, opisu, predstavitvi in označevanju žganih pijač, uporabi imen žganih pijač pri predstavitvi in označevanju drugih živil, zaščiti geografskih označb žganih pijač, uporabi etanola in destilatov kmetijskega porekla v alkoholnih pijačah ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 110/2008 (UL L št. 130 z dne 17. 5. 2019, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode, spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2019/787 in (EU) 2019/1753 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1151/2012 (UL L št. 2024/1143 z dne 23. 4. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/787/EU);

12. Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2104 z dne 29. julija 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede tržnih standardov za oljčno olje ter razveljavitvi Uredbe Komisije (EGS) št. 2568/91 in Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 29/2012 (UL L št. 284 z dne 4. 11. 2022; v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2022/2104/EU);

13. Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/2105 z dne 29. julija 2022 o pravilih za preverjanje skladnosti tržnih standardov za oljčno olje in metodah za analizo značilnosti oljčnega olja (UL L št. 284 z dne 4. 11. 2022), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2024/2707 z dne 21. oktobra 2024; v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2022/2105/EU);

14. Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2465 z dne 17. avgusta 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede tržnih standardov za jajca ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 589/2008 (UL L št. 2023/2465 z dne 8. 11. 2023), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/2506 z dne 3. julija 2024 o popravku španske jezikovne različice Delegirane uredbe (EU) 2023/2465 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede tržnih standardov za jajca (UL L št. 2024/2506 z dne 24. 9. 2024);

15. Uredba (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode, spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2019/787 in (EU) 2019/1753 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1151/2012 (UL L št. 2024/1143 z dne 23. 4. 2024; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2024/1143/EU).

(3) S tem zakonom se prenašajo naslednje direktive:

1. Direktiva 1999/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. februarja 1999 o kavnih in cikorijskih ekstraktih (UL L št. 66 z dne 13. 3. 1999, str. 26), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) št. 1021/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o spremembi direktiv 1999/4/ES in 2000/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Sveta 2001/111/ES, 2001/113/ES in 2001/114/ES glede pooblastil, ki jih je treba prenesti na Komisijo (UL L št. 287 z dne 29. 10. 2013, str. 1);

2. Direktiva 2000/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. junija 2000 o izdelkih iz kakava in čokolade, namenjenih za prehrano ljudi (UL L št. 197 z dne 3. 8. 2000, str. 19), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) št. 1021/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o spremembi direktiv 1999/4/ES in 2000/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Sveta 2001/111/ES, 2001/113/ES in 2001/114/ES glede pooblastil, ki jih je treba prenesti na Komisijo (UL L št. 287 z dne 29. 10. 2013, str. 1);

3. Direktiva Sveta 2001/110/ES z dne 20. decembra 2001 o medu (UL L št. 10 z dne 12. 1. 2002, str. 47), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1438 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi direktiv Sveta 2001/110/ES o medu, 2001/112/ES o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi, 2001/113/ES o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi, ter 2001/114/ES o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi (UL L št. 2024/1438 z dne 24. 5. 2024);

4. Direktiva Sveta 2001/111/ES z dne 20. decembra 2001 o nekaterih sladkorjih, namenjenih za prehrano ljudi (UL L št. 10 z dne 12. 01. 2002, str. 53), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) št. 1021/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o spremembi direktiv 1999/4/ES in 2000/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Sveta 2001/111/ES, 2001/113/ES in 2001/114/ES glede pooblastil, ki jih je treba prenesti na Komisijo (UL L št. 287 z dne 29. 10. 2013, str. 1);

5. Direktiva Sveta 2001/112/ES z dne 20. decembra 2001 o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi (UL L št. 10 z dne 12. 01. 2002, str. 58), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1438 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi direktiv Sveta

2001/110/ES o medu, 2001/112/ES o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi, 2001/113/ES o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi, ter 2001/114/ES o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi (UL L št. 2024/1438 z dne 24. 5. 2024);

6. Direktiva Sveta 2001/113/ES z dne 20. decembra 2001o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi (UL L št. 10 z dne 12. 1. 2002, str. 67), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1438 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi direktiv Sveta 2001/110/ES o medu, 2001/112/ES o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi, 2001/113/ES o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi, ter 2001/114/ES o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi (UL L št. 2024/1438 z dne 24. 5. 2024);

7. Direktiva Sveta 2001/114/ES z dne 20. decembra 2001 o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi (UL L št. 15 z dne 17. 1. 2002, str. 19), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1438 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi direktiv Sveta 2001/110/ES o medu, 2001/112/ES o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi, 2001/113/ES o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi, ter 2001/114/ES o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi (UL L št. 2024/1438 z dne 24. 5. 2024);

8. Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L št. 312 z dne 22. 11. 2008, str. 3), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2023/1542 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2023 o baterijah in odpadnih baterijah, spremembi Direktive 2008/98/ES in Uredbe (EU) 2019/1020 ter razveljavitvi Direktive 2006/66/ES (UL L št. 191 z dne 28. 7. 2023, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2008/98/ES);

9. Direktiva (EU) 2019/633/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi (UL L št. 111 z dne 25. 4. 2019, str. 59; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/633/EU).

2. člen

(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu pomenijo:

1. hrana ali živilo je hrana kot je opredeljena v 2. členu Uredbe 178/2002/ES;
2. kmetijski proizvodi so vsi proizvodi iz Priloge I k Pogodbi o delovanju Evropske unije (Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije, UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 47), zadnjič spremenjene s Sklepom Sveta (EU) 2019/1255 z dne 18. julija 2019 o spremembi Protokola št. 5 o Statutu Evropske investicijske banke (UL L št. 196 z dne 24. 7. 2019, str. 1), razen ribiških proizvodov in proizvodov iz ribogojstva;;
3. kmetijski proizvodi so za izvajanje Uredbe 2024/1143/EU kmetijski proizvodi kot so navedeni v 1. točki 5. člena ter v drugem odstavku 51. člena Uredbe 2024/1143/EU;
4. kmetijski in živilski proizvodi v skladu z Direktivo 2019/633/EU so proizvodi iz Priloge I k Pogodbi o delovanju Evropske unije (Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije, UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 47), in drugi proizvodi, ki so predelani za uporabo v prehranske namene z uporabo proizvodov iz navedene priloge;
5. živilski izdelki so živilski proizvodi kot so določeni v direktivi 2019/633/EU;
6. kmetijsko gospodarstvo pomeni kmetijsko gospodarstvo, kot je opredeljeno v zakonu, ki ureja kmetijstvo;

7. živilska dejavnost je dejavnost, kot je opredeljena v 2. točki 3. člena Uredbe 178/2002/ES;
8. nosilec živilske dejavnosti je fizična ali pravna oseba, kot je opredeljena v 3. točki 3. člena Uredbe 178/2002/ES;
9. vino so proizvodi vinske trte, razen vinskega kisa, ki so opredeljeni v II Prilogi VII Uredbe 1308/2013/EU;
10. prehranska varnost pomeni, da je prebivalcem RS zagotovljen kontinuiran dostop do zadostne količine hrane primerne za trg.
11. prodaja na drobno je prodaja, kot je opredeljena v 7. točki 3. člena Uredbe 178/2002/ES;
12. dajanje v promet pomeni dajanje v promet, kot je opredeljena v 8. točki 3. člena Uredbe 178/2002/ES;
13. sledljivost je sledljivost kot je opredeljena v 15. točki 3. člena Uredbe 178/2002/ES;
14. faze pridelave, predelave in distribucije so faze, kot so opredeljene v 16. točki 3. člena Uredbe 178/2002/ES;
15. končni potrošnik je končni potrošnik, kot je opredeljen v 18. točki 3. člena Uredbe 178/2002/ES;
16. poslovne prakse podjetij v razmerju do potrošnikov so vsa dejanja, opustitve, ravnanja, izjave ali tržno komuniciranje podjetij, vključno z oglaševanjem in trženjem, ki so neposredno povezani s promocijo, prodajo ali dobavo živil potrošnikom;
17. vabilo k nakupu je oglaševanje, pri katerem se navajajo značilnosti živil in cena na način, ki ustreza uporabljenemu sredstvu tržnega komuniciranja in s tem omogoča potrošniku nakup;
18. kupec je v skladu z Direktivo 2019/633/EU vsaka fizična ali pravna oseba, ne glede na kraj njene ustanovitve, ali vsak javni organ v Uniji, ki kupuje kmetijske in živilske proizvode; izraz kupec lahko vključuje skupino takšnih fizičnih in pravnih oseb;
19. javni organ v skladu z Direktivo 2019/633/EU pomeni nacionalne, regionalne ali lokalne organe, osebe javnega prava ali združenja enega ali več takšnih organov oziroma ene ali več takšnih oseb javnega prava;
20. dobavitelj v skladu z Direktivo 2019/633/EU pomeni vsakega kmetijskega proizvajalca ali vsako fizično ali pravno osebo, ki prodaja kmetijske in živilske proizvode, ne glede na njegov oziroma njen kraj ustanovitve; izraz dobavitelj lahko vključuje skupino takšnih kmetijskih proizvajalcev ali skupino takšnih fizičnih in pravnih oseb, kot so organizacije proizvajalcev, organizacije dobaviteljev in združenja takšnih organizacij;
21. letni promet dobavitelja in kupca v zvezi z Direktivo 2019/633/EU pomeni letni promet v skladu s Prilogo Priporočila Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L št. 124 z dne 20. 5. 2003, str. 36), zlasti z opredelitvami samostojnega podjetja, partnerskega podjetja in povezanega podjetja;
22. presežek hrane je hrana, ki nastaja v katerikoli fazi verige proizvodnje in distribucije živil in se ne odda na trg;
23. izguba hrane je vsa hrana, ki se izgubi v dobavni verigi med proizvajalcem do vključno z oddajo na trg;
24. lokalni trg je celotno območje Republike Slovenije;
25. lokalno živilo je živilo pridelano oziroma predelano na lokalnem trgu.

3. člen

(podzakonski predpisi)

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) oziroma ministrica ali minister, pristojen za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: minister), izdaja podzakonske predpise, predvidene v določbah tega zakona, ter druge predpise, potrebne za izvajanje tega zakona in predpisov Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: predpisi Unije), ki se nanašajo na vsebino tega zakona.

4. člen

(strategije, akcijski načrti)

- (1) Vlada sprejme strategije s področja hrane, ki vsebujejo analizo stanja na področju verige preskrbe s hrano, prednostne programske in strateške usmeritve ter razvojne cilje.
- (2) Vlada na predlog ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) sprejme akcijske načrte za izvajanje strategij iz prejšnjega odstavka, ki vsebujejo zlasti strateške in operativne cilje, potrebne aktivnosti, ciljno skupino, ukrepe, kazalnike, trajanje ukrepa in finančna sredstva.

5. člen

(zagotavljanje sredstev in ukrepi za preprečevanje motenj)

- (1) V proračunu Republike Slovenije se po tem zakonu zagotavljajo sredstva za financiranje in sofinanciranje ukrepov s področja živilstva in hrane, ki so državna pomoč v skladu s predpisi Unije.
- (2) Vlada predpiše vrste financiranja in sofinanciranja iz prejšnjega odstavka, pogoje in merila, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za dodelitev sredstev, upravičence ter postopek dodelitve pomoči in nadzor nad porabo dodeljenih sredstev.
- (3) Ministrstvo je pristojni organ za izvajanje in spremljanje državnih pomoči s področja živilstva in prehrane. Naloge ministrstva za spremljanje državnih pomoči predpiše vlada.
- (4) Če pride ali grozi, da bo prišlo do resnih motenj na trgu s kmetijskimi proizvodi ali živil, zaradi katerih je lahko ogrožena prehranska varnost, lahko vlada v skladu s predpisi Unije in ob upoštevanju omejitev iz mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, uvede potrebne ukrepe. Ti ukrepi veljajo, dokler ogroženost trga ne preneha.

II. Kakovost in označevanje

6. člen

(kakovost kmetijskih proizvodov in živil)

- (1) Kakovost kmetijskih proizvodov in živil po tem zakonu je skupek predpisanih lastnosti in značilnosti, zaradi katerih kmetijski proizvodi in živila zadostijo pričakovanja potrošnika.
- (2) Kakovost kmetijskih proizvodov in živil lahko pomeni tudi klasifikacijo, kategorizacijo, fizikalne, kemijske in senzorične lastnosti kmetijskih proizvodov in živil, sestavine oziroma surovine in njihove lastnosti, vrsto in količino sestavin oziroma surovin, dodatkov in drugih snovi, ki se uporabljajo v proizvodnji in predelavi ter dodatne zahteve označevanja kmetijskih proizvodov in živil.
- (3) Kmetijski proizvodi in živila, za katere kakovost ni predpisana, so lahko v prometu, če so skladni s predpisi, ki urejajo področje varnosti in označevanja hrane.
- (4) Podrobnejše pogoje glede kakovosti kmetijskih proizvodov in živil predpiše minister, razen če ni s predpisi Unije drugače določeno.

(5) Za izvajanje predpisov unije o določitvi tržnih standardov za nekatere kmetijske proizvode minister predpiše podrobnejša merila.

7. člen

(označevanje kmetijskih proizvodov in živil)

(1) Kmetijski proizvodi in živila so označeni skladno z zahtevami o označevanju iz tega zakona, zakona, ki ureja varnost hrane in krme, oziroma s predpisi Unije.

(2) Kmetijski proizvodi in živila, za katere veljajo posebne zahteve iz tega zakona, morajo biti označena v skladu s prejšnjim odstavkom in zahtevami iz tega zakona.

(3) Če se subjekt registrirani za opravljanje gostinske dejavnosti odloči na jedilnikih označevati sestavine iz shem kakovosti v jedi mora te sestavine označiti v skladu z zahtevami iz tega člena.

(4) Podrobnejše pogoje za označevanje kmetijskih proizvodov in živil iz tega člena predpiše minister, razen če ni s predpisi Unije drugače določeno.

8. člen

(prepoved zavajanja)

(1) Označevanje, oglaševanje oziroma trženje kmetijskih proizvodov in živil ter storitev, ki so povezane s kmetijsko in živilsko dejavnostjo, ne sme besedno, slikovno ali kako drugače zavajati potrošnika glede resničnosti navedb o kakovosti kmetijskih proizvodov in živil.

(2) Označevanje, oglaševanje oziroma trženje kmetijskih proizvodov in živil se šteje za zavajajoče glede kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, če je v nasprotju s tem zakonom, zakonom, ki ureja varnost hrane in krme, oziroma s predpisom Unije, ki ureja zagotavljanje informacij o živilih potrošnikom.

(3) Označevanje, oglaševanje oziroma trženje storitev, ki so povezane s kmetijsko oziroma živilsko dejavnostjo, se šteje kot zavajajoče, če na kakršen koli način zavaja potrošnika glede kakovosti kmetijskih proizvodov in živil ali bi ga utegnilo zavajati in bi zaradi svoje zavajajoče narave verjetno vplivalo na njegove odločitve glede uporabe storitev. Kot zavajajoča se šteje tudi uporaba besed oziroma besednih zvez, ki se nanašajo na kmetijsko oziroma dejavnost in se uporabljajo pri označevanju, oglaševanju oziroma trženju storitev iz nekmetske dejavnosti.

(4) Pri oglaševanju, vabilu k nakupu, predstavljanju, trženju ter prodaji na daljavo kmetijskih proizvodov in živil je treba upoštevati vse zahteve iz tega zakona oziroma predpisov Unije.

(5) Če oglašuje ali trži kmetijske proizvode ali živila fizična ali pravna oseba, ki nima prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji, mora določiti odgovorno osebo ali pooblaščenca s prebivališčem ali sedežem v Republiki Sloveniji. Če nima določene odgovorne osebe ali pooblaščenca s prebivališčem ali sedežem v Republiki Sloveniji, se vročitev dokumentov opravi z javnim naznanilom v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(6) Za skladnost z zakonodajo, ki ureja zagotavljanje informacij o živilih za potrošnike glede kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, je pri oglaševanju in predstavljanju kmetijskih proizvodov in živil na spletnih straneh, v tiskanih medijih, avdio-vizualnih medijih in družbenih omrežjih, odgovoren izvajalec dejavnosti ali druga fizična oseba, ki ima od prodaje kmetijskega proizvoda ali živila premoženjsko korist.

9. člen

(promet s kmetijskimi proizvodi in živil)

- (1) Kmetijski proizvodi in živila so lahko v prometu po tem zakonu, če so skladni s predpisanimi zahtevami in označeni na predpisan način v skladu s prvim oziroma drugim odstavkom 7. člena tega zakona.
- (2) Če je kmetijski proizvod ali živilo namenjeno izključno izvozu, je lahko proizveden in označen v skladu z naročilom kupca, vendar ne sme zavajati glede označb kmetijskih proizvodov in živil.
- (3) Pri ugotavljanju skladnosti kmetijskih proizvodov in živil, proizvedenih na območju Unije, se upoštevajo listine o skladnosti, ki jih izdajo organizacije za ugotavljanje skladnosti držav članic Unije.

10. člen

(prepustitev uvoženih kmetijskih proizvodov ali živil v carinski postopek sprostite blaga v prosti promet in veljavnost listin o skladnosti, izdanih v tretjih državah)

- (1) Uvoženi kmetijski proizvodi in živila iz držav, ki niso članice EU (v nadaljnjem besedilu: tretje države), se lahko prepustijo v carinski postopek sprostite blaga v prosti promet, če so skladni s predpisanimi zahtevami in so označeni na predpisan način v skladu s prvim oziroma drugim odstavkom 7. člena tega zakona.
- (2) Če je za uvoz posameznih kmetijskih proizvodov in živil predpisan pregled kakovosti kmetijskih proizvodov in živil na mejnem prehodu ali na prvem vstopnem mestu, je treba za sprostitev uvoženih kmetijskih proizvodov oziroma živil v prosti promet pridobiti predhodno soglasje pristojne inšpektorice ali inšpektorja (v nadaljnjem besedilu: inšpektor).
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek, za ekološke kmetijske proizvode in živila, skladnost pošiljke s certifikatom in izvorno potrdilo o kontrolnem pregledu za uvoz preveri in potrdi pristojni carinski organ. Če pristojni carinski organ pri opravljanju nadzora ugotovi, da k pošiljki ni priložen certifikat, so pa kmetijski proizvodi in živila na označbi ali na spremni dokumentaciji označeni kot ekološka, ne dovoli uvoza in o tem obvesti pristojnega inšpektorja za hrano.
- (4) V Republiki Sloveniji veljajo listine o skladnosti izdani v tretjih državah, če so izdani v skladu z mednarodnimi pogodbami.

11. člen

(pristojbine ob uvozu in izvozu živil)

- (1) Za opravljanje uradnega nadzora kakovosti kmetijskih proizvodov in živil ob uvozu v EU in izvozu iz EU, izdajo potrdila o kakovosti ter pregled kakovosti vlagatelj plača pristojbino.
- (2) Pristojbina iz prejšnjega odstavka je prihodek proračuna Republike Slovenije in se vplačuje na posebni vplačilni račun, skladno s predpisi, ki urejajo način plačevanja in razpolaganja z javnofinančnimi prihodki.
- (3) Minister predpiše višino pristojbin glede na vrsto in količino kmetijskih proizvodov in živil.

III. Sheme kakovosti

12. člen

(sheme kakovosti)

(1) Proizvajalci, ki izpolnjujejo pogoje predpisane s predpisi Unije, ki urejajo sheme kakovosti vin, žganih pijač ter kmetijskih proizvodov in živil oziroma s tem zakonom, lahko na podlagi evropskih ali nacionalnih shem kakovosti s ciljem razlikovanja na trgu, svoje proizvode dodatno označujejo z označbami ali simboli, povezanimi s shemami kakovosti in s tem vplivajo na pospeševanje proizvodnje, ki je tržno zanimiva in prepoznavna za potrošnika.

(2) Sheme kakovosti so prostovoljne in dostopne vsem zainteresiranim proizvajalcem, označene s posebnimi označbami, besedami ali simboli ter pomenijo opredelitev posebnih meril in zahtev, ki se lahko nanašajo na značilnosti postopkov reje, pridelave oziroma predelave, ki presegajo predpisano kakovost ali pogoje glede varstva zdravja ljudi, živali ali rastlin, dobrega počutja živali ali zaščite okolja, trajnostnega pristopa in so pomembne za pospeševanje proizvodnje višje ali posebne kakovosti, ki je tržno zanimiva in prepoznavna za potrošnika.

(3) S predpisi Unije, ki urejajo sheme kakovosti, so opredeljene naslednje sheme kakovosti (v nadaljnjem besedilu: evropske sheme kakovosti):

- geografske označbe (zaščitena označba porekla in zaščitena geografska označba za vina ter kmetijske proizvode in živila ter geografska označba za žgane pijače),
- zajamčena tradicionalna posebnost za kmetijske proizvode in živila,
- ekološka pridelava in predelava ekoloških proizvodov in živil ter
- neobvezne navedbe kakovosti za kmetijske proizvode in živila.

(4) S tem zakonom so opredeljene naslednje sheme kakovosti (v nadaljnjem besedilu: nacionalne sheme kakovosti):

- višja kakovost,
- izbrana kakovost,
- živilo iz živalim prijazne reje,
- integrirana pridelava.

a. Evropske sheme kakovosti s prehodno nacionalno zaščito

13. člen

(geografske označbe)

(1) Ministrstvo je pristojni organ za odločanje o prehodni nacionalni zaščiti kmetijskih proizvodov, živil, vin in žganih pijač za naslednje geografske označbe (v nadaljnjem besedilu: postopek prehodne nacionalne zaščite):

- »označba porekla« in »geografska označba« iz 46. člena Uredbe 1143/2024/EU,
- »geografska označba« za žgane pijače iz četrtega odstavka 3. člena Uredbe 2019/787/EU,
- »označba porekla in geografska označba« za vino iz 93. člena Uredbe 1308/2013/EU.

(2) Postopek prehodne nacionalne zaščite iz prejšnjega odstavka se začne z vlogo, ki jo na ministrstvo vložijo skupina proizvajalcev iz prvega odstavka 9. člena Uredbe 1143/2024/EU (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj).

14. člen

(vloga)

- (1) Vloga iz drugega odstavka prejšnjega člena vsebuje poleg dokumentov iz drugega odstavka 10. člena Uredbe 1143/2024/EU tudi:
- a) identifikacijske podatke (naziv, naslov oziroma sedež, pravno organizacijsko obliko, davčno številko) vlagatelja;
 - b) navedbo sheme kakovosti, s katero se zaščiti kmetijski proizvod, živilo, vino ali žgana pijača.
- (2) Minister predpiše podrobnejšo vsebino vloge iz prejšnjega odstavka.

15. člen

(nacionalni ugovor)

- (1) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi vlogo iz četrtega odstavka 10. člena Uredbe 1143/2024/EU ter izvede postopek nacionalnega ugovora.
- (2) Pravne in fizične osebe s pravnim interesom lahko v enem mesecu od datuma objave vloge iz prejšnjega odstavka podajo utemeljene pripombe. Ta čas se šteje za čas nacionalnega ugovora iz četrtega odstavka 10. člena 1143/2024/EU.
- (3) Pripombe iz prejšnjega odstavka so utemeljene, če izpolnjujejo zahteve iz prvega odstavka 19. člena Uredbe 1143/2024/EU.
- (4) Ministrstvo preuči dopustnost ugovora ter pozove vložnika ugovora in vlagatelja, da poskusita doseči dogovor v roku treh mesecev od poziva ter o tem obvestita ministrstvo.
- (5) Minister predpiše podrobnejše pogoje postopka nacionalnega ugovora.

16. člen

(strokovni pregled specifikacije)

- (1) Pred odločitvijo o prehodni nacionalni zaščiti ministrstvo specifikacijo iz 49. člena Uredbe 1143/2024/EU ali prvega odstavka 22. člena Uredbe 787/2019/EU ali drugega odstavka 94. člena Uredbe 1308/2013/EU posreduje v pregled strokovni komisiji, imenovani v skladu z 82. členom tega zakona.
- (2) Ministrstvo lahko v zvezi s specifikacijo iz prejšnjega odstavka pridobi tudi mnenja drugih ministrstev, organov ali deležnikov, ki jih vloga posredno ali neposredno zadeva.

17. člen

(prehodna nacionalna zaščita)

- (1) Ministrstvo prehodno nacionalno zaščiti ime na območju Republike Slovenije, če so izpolnjeni pogoji za zaščito imena kmetijskega proizvoda, živila, vina ali žgane pijače iz shem kakovosti iz prvega odstavka 13. člena tega zakona in predpisov Unije, ki urejajo sheme kakovosti kmetijskih proizvodov in živil.
- (2) Ministrstvo potrdi specifikacijo ter jo skupaj z izrekom odločbe o prehodni nacionalni zaščiti objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (3) Za izvajanje drugega odstavka 15. člena Uredbe 1143/2024/EU ministrstvo na zahtevo Komisije spremeni potrjeno specifikacijo iz prejšnjega odstavka.
- (4) Ministrstvo prehodno nacionalno zaščiteni ime kmetijskega proizvoda, živila, vina ali žgane pijače vpiše v evidenco shem kakovosti iz 84. člena tega zakona in vloži vlogo za registracijo na ravni Unije.

(5) Z dnem vložitve vloge iz prejšnjega odstavka ter po objavi izreka odločbe o prehodni nacionalni zaščiti imena, pridobijo pravico do uporabe zaščenega imena vse fizične in pravne osebe, ki so od organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobile certifikat o izpolnjevanju zahtev iz potrjene specifikacije iz drugega odstavka tega člena in so vpisane v evidenco shem kakovosti iz 84 člena tega zakona.

18. člen

(sprememba potrjene specifikacije)

(1) Za izvajanje 24. člena Uredbe 2024/1143/EU vloži skupina proizvajalcev zaščenega kmetijskega proizvoda, živila, vina ali žgane pijače vlogo za spremembo potrjene specifikacije na ministrstvo.

(2) Predlog spremembe specifikacije ministrstvo objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave ter ga posreduje v preučitev strokovni komisiji, imenovani v skladu z 82. členom tega zakona .

(3) Pravne in fizične osebe s pravnim interesom lahko v enem mesecu od objave predloga spremembe specifikacije iz prejšnjega odstavka podajo utemeljene pripombe k predlogu. Ta čas se šteje za čas nacionalnega ugovora iz četrtega odstavka 10. člena Uredbe 2024/1143/EU.

(4) Določba drugega odstavka tega člena se ne uporablja v primeru standardnih sprememb specifikacije iz petega odstavka 24. člena Uredbe 1143/2024/EU.

(5) Ministrstvo potrdi spremembo specifikacije ter odločitev in potrjeno specifikacijo objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

19. člen

(zajamčene tradicionalne posebnosti za kmetijske proizvode in živila)

(1) Za kmetijske proizvode in živila se štejejo kmetijski proizvodi in živila iz drugega odstavka 51. člena Uredbe 1143/2024/EU.

(2) Ministrstvo je pristojni organ za odločanje o prehodni nacionalni zaščiti za zajamčene tradicionalne posebnosti iz 53. člena Uredbe 1143/2024/EU.

(3) Postopek prehodne nacionalne zaščite iz prejšnjega odstavka se začne z vlogo, ki jo na ministrstvo vloži skupina proizvajalcev iz prvega odstavka 56. člena Uredbe 1143/2024/EU (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj).

(4) Vloga iz prejšnjega odstavka vsebuje poleg dokumentov iz drugega odstavka 56. člena Uredbe 1143/2024/EU tudi identifikacijske podatke (naziv, naslov oziroma sedež, pravno organizacijsko obliko, davčno številko) vlagatelja.

(5) Pri obravnavi vloge se smiselno uporabljajo določbe 15. in 16. člena tega zakona, ki se nanašajo na nacionalni ugovor in strokovni pregled specifikacije.

(6) Za zaščito zajamčenih tradicionalnih posebnosti se smiselno uporablja postopek prehodne nacionalne zaščite iz 17. člena tega zakona, če s tem zakonom in Uredbo 1143/2024/EU ni drugače določeno.

(7) Pripombe za nacionalni ugovor se štejejo za utemeljene, če so izpolnjeni pogoji za dopustnost ugovora iz prvega odstavka 62. člena Uredbe 1143/2024/EU.

(8) Pravico do imena, zaščitenega kot zajamčena tradicionalna posebnost, imajo vse fizične in pravne osebe, ki so od organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobile certifikat o izpolnjevanju zahtev iz potrjene specifikacije in so vpisane v evidenco shem kakovosti iz 84 člena tega zakona.

(9) Minister predpiše podrobnejšo vsebino vloge za prehodno nacionalno zaščito, postopek nacionalnega ugovora in spremembe potrjenih specifikacij.

20. člen

(neobvezne navedbe kakovosti za kmetijske proizvode in živila, brez prehodne nacionalne zaščite)

(1) Za izvajanje 80. člena Uredbe 1143/2024/EU lahko fizične in pravne osebe za opis proizvodov, ki so v skladu z ustreznimi pogoji uporabe, uporabljajo neobvezne navedbe kakovosti. O pričetku uporabe neobveznih navedb kakovosti obvestijo ministrstvo.

(2) V obvestilu iz prejšnjega odstavka navedejo tudi osebno ime ali firmo uporabnika neobvezne navedbe kakovosti, njegov naslov ali sedež, enotno matično številko občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO) ali matično številko poslovnega subjekta, njegovo pravno organizacijsko obliko, podatke za stike, vrsto neobvezne navedbe kakovosti ter vrsto proizvodov, za katere se uporablja neobvezna navedba kakovosti.

(3) Fizične in pravne osebe, ki uporabljajo neobvezne navedbe kakovosti, se vpišejo v evidenco shem kakovosti iz 84. člena tega zakona.

(4) Z dnem vpisa v evidenco shem kakovosti iz prejšnjega odstavka, fizične in pravne osebe pridobijo pravico do označevanja kmetijskih proizvodov in živil z neobveznimi navedbami kakovosti.

(5) Minister predpiše podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

b. Evropska shema kakovosti, ki je podrobneje urejena z nacionalnimi predpisi

21. člen

(ekološki kmetijski proizvod oziroma živilo)

(1) Ekološki kmetijski proizvod ali živilo je kmetijski proizvod ali živilo, pridelano in predelano po naravnih metodah in postopkih.

(2) Kmetijski proizvod ali živilo je lahko označeno z označbo »ekološki«, če je zanj izdan certifikat, da izpolnjuje predpisane pogoje pridelave in predelave, in če je pridelovalka ali pridelovalec (v nadaljnjem besedilu: pridelovalec) oziroma predelovalka ali predelovalec (v nadaljnjem besedilu: predelovalec) vpisan v evidenco pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil iz 85. člena tega zakona.

(3) Z označbami iz prejšnjega odstavka se lahko označi tudi tisto kmetijsko gospodarstvo, ki je v celoti vključeno v kontrolo ekološke pridelave in predelave kmetijskih proizvodov in živil.

(4) Kontrolo pridelave ekoloških kmetijskih proizvodov in živil ter kmetijskih gospodarstev in izdajanje certifikatov ter razveljavitev certifikatov opravljajo organizacije za kontrolo in certificiranje kmetijskih proizvodov in živil iz 38. člena tega zakona.

(5) Podrobnejše pogoje glede ekološke pridelave in predelave, način kontrole glede na vrsto kmetijskega proizvoda ali živila, označevanje ekoloških kmetijskih proizvodov in živil ter kmetijskih gospodarstev, določbe, ki se nanašajo na nadzor, ki ga izvajajo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona, ter način uporabe označb predpiše vlada v skladu s predpisi Unije.

c. Sheme kakovosti, vzpostavljene z nacionalno zakonodajo, za katere se zahteva specifikacija

22. člen

(izbrana kakovost)

(1) Kmetijski proizvodi ali živila iz posameznih sektorjev pridelave in predelave se lahko označijo z označbo »izbrana kakovost«, če imajo posebne lastnosti ali kakovost zaradi načina pridelave, predelave ali kakovosti osnovnih surovin, ki temeljijo zlasti na sestavi kmetijskega proizvoda ali živila, načinu pridelave, kakovosti surovin, dobrobiti živali, zdravstvenem varstvu živali, prehrani živali, dolžini prevozne poti, hitrosti predelave surovin, obdelavi pri skladiščenju in prevozu ter poreklu osnovne surovine.

(2) Za namene tega člena poreklo osnovne surovine pomeni, da je jasno določeno:

- kje se izvajata pridelava in predelava za kmetijske proizvode ali živila rastlinskega izvora oziroma,
- kje je žival rojena, rejena, zaklana, razsekana oziroma predelana.

(3) Vlagatelj za priznanje označbe »izbrana kakovost« je lahko združenje ali skupina pridelovalcev oziroma predelovalcev, iz posameznih sektorjev pridelave in predelave kmetijskih proizvodov in živil, ne glede na pravno organizacijsko obliko ali sestavo.

(4) Vloga za priznanje označbe »izbrana kakovost« se vloži na ministrstvo.

(5) Če vloga vsebuje tudi zahteve, ki se nanašajo na pripravo za trg, skladiščenje, prodajo oziroma druge zahteve pri trženju, se morajo pravne in fizične osebe, ki opravljajo te dejavnosti, ne glede na to, da niso vlagatelj, vključiti v postopek ugotavljanja skladnosti.

(6) Pri obravnavi vloge se smiselno uporabljajo določbe 15. in 16. člena tega zakona, ki se nanašajo na nacionalni ugovor in strokovni pregled specifikacije.

(7) Ministrstvo odloči o priznanju označbe »izbrana kakovost« za določen sektor in potrdi specifikacijo (v nadaljnjem besedilu: potrjena specifikacija) ob upoštevanju postopka informiranja v skladu s predpisom, ki ureja postopek za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe in sektor vpiše v evidenco shem kakovosti iz 84. člena tega zakona.

(8) Proizvajalci oziroma njihove skupine pridobijo pravico do uporabe označbe in nacionalnega zaščitnega znaka "izbrana kakovost", ko od organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobijo certifikat o izpolnjevanju zahtev iz potrjene specifikacije iz prejšnjega odstavka in so vpisani v evidenco shem kakovosti iz 84. člena tega zakona.

(9) Če se lastnost kmetijskega proizvoda ali živila iz prvega odstavka tega člena v skladu s predpisi Unije ali nacionalnimi predpisi ne šteje več za posebno lastnost ali kakovost, ministrstvo pozove vlagatelja, da v roku 3 mesecev od prejema poziva na ministrstvo vloži vlogo za spremembo specifikacije.

(10)

(11) Kontrolo kmetijskih proizvodov ali živil iz sheme »izbrana kakovost«, izdajanje certifikatov, razveljavitev ali odvzem izdanih certifikatov opravljajo organizacije za kontrolo in certificiranje kmetijskih proizvodov in živil iz 38. člena tega zakona.

(12) Minister izda odločbo o preklicu priznanja označbe »izbrana kakovost« po uradni dolžnosti, če ni več mogoče izpolnjevati zahtev iz potrjene specifikacije ali na vlogo vlagatelja.

(13) Podrobnejši način priznanja označbe »izbrana kakovost«, sektorje, vlagatelje, vsebino vloge in specifikacije, spremembe specifikacije ter grafično podobo nacionalnega zaščitnega znaka »izbrana kakovost« predpiše minister.

23. člen

(višja kakovost)

(1) Kmetijski proizvod ali živilo se lahko označi z označbo »višja kakovost«, če po svojih značilnih lastnostih pozitivno odstopa od drugih podobnih kmetijskih proizvodov in živil ali od njihove kakovosti, če je ta predpisana.

(2) Značilne lastnosti kmetijskega proizvoda ali živila se določajo glede na sestavo, senzorične lastnosti, fizikalno kemične značilnosti, način reje, pridelave, predelave ali trajnostnih meril.

(3) Vlagatelj za priznanje označbe »višja kakovost« za kmetijski proizvod ali živilo (v nadaljnjem besedilu: označba »višja kakovost«) je lahko pridelovalec ali predelovalec ali njihova združenja, ne glede na pravno organizacijsko obliko ali sestavo.

(4) Vloga za priznanje označbe »višja kakovost« se vloži na ministrstvo.

(5) Pri obravnavi vloge se smiselno uporabljajo določbe 15. in 16. člena tega zakona, ki se nanašajo na nacionalni ugovor in strokovni pregled specifikacije.

(6) Ministrstvo odloči o priznanju označbe »višja kakovost« in potrdi specifikacijo ob upoštevanju postopka informiranja v skladu s predpisom, ki ureja postopek za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe in priznana označbo vpiše v evidenco shem kakovosti iz 84. člena tega zakona.

(7) Proizvajalci oziroma njihove skupine pridobijo pravico do uporabe označbe in nacionalnega zaščitnega znaka "višja kakovost", ko od organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobijo certifikat o izpolnjevanju zahtev iz potrjene specifikacije iz prejšnjega odstavka in so vpisane v evidenco shem kakovosti iz 84 člena tega zakona.

(8) Če se lastnost kmetijskega proizvoda ali živila iz prvega odstavka tega člena v skladu s predpisi Unije ali nacionalnimi predpisi ne šteje več za posebno lastnost ali kakovost, ministrstvo pozove vlagatelja, da v roku 3 mesecev od prejema poziva na ministrstvo vloži vlogo za spremembo specifikacije.

(9) Če ministrstvo v predpisanem roku ne prejme vloge za spremembo specifikacije, po uradni dolžnosti iz potrjene specifikacije črta določbe, ki se nanašajo na lastnost iz prejšnjega odstavka in potrdi novo specifikacijo.

(10) Kontrolo kmetijskih proizvodov ali živil iz sheme »višja kakovost«, izdajanje certifikatov, razveljavitev ali odvzem izdanih certifikatov opravljajo organizacije za kontrolo in certificiranje kmetijskih proizvodov in živil iz 38. člena tega zakona.

(11) Minister izda odločbo o preklicu priznanja označbe »višja kakovost« po uradni dolžnosti, če ni več mogoče zagotoviti izpolnjevanja zahtev iz potrjene specifikacije ali na vlogo vlagatelja.

(12) Podrobnejši način priznanja označbe »višja kakovost«, vlagatelje, vsebino vloge in specifikacije, spremembe specifikacije ter grafično podobo nacionalnega zaščitnega znaka »višja kakovost« predpiše minister.

č. Sheme kakovosti, vzpostavljene z nacionalno zakonodajo, za katere se ne zahteva specifikacija in so podrobneje urejene z nacionalnimi predpisi

24. člen

(integrirani kmetijski proizvod ali živilo)

(1) Integrirani kmetijski proizvod ali živilo je pridelano po metodah in postopkih integriranega načina kmetijske dejavnosti.

(2) Integrirani način kmetijske dejavnosti je uravnotežena uporaba agrotehničnih in zootehničnih ukrepov, ob skladnem upoštevanju gospodarskih, ekoloških, etoloških in toksikoloških dejavnikov. Pri tem imajo pri enakem gospodarskem učinku naravni ukrepi prednost pred fitofarmaceutskimi, veterinarsko-farmaceutskimi in biotehnološkimi ukrepi.

(3) Kmetijski proizvod ali živilo je lahko označeno z označbo »integrirani«, če je za kmetijski proizvod ali živilo izdan certifikat, da izpolnjuje predpisane pogoje pridelave, in če je pridelovalec vpisan v evidenco pridelovalcev integriranih kmetijskih proizvodov ali živil iz 88. člena tega zakona.

(4) Kontrolo pridelave integriranih kmetijskih proizvodov in živil, izdajanje certifikatov, razveljavitev ali odvzem izdanih certifikatov opravljajo organizacije za kontrolo in certificiranje kmetijskih proizvodov in živil iz 38. člena tega zakona.

(5) Podrobnejše pogoje o tem, katere metode in postopki se štejejo za integrirano pridelavo in način kontrole glede na vrsto kmetijskega proizvoda ali živila, vodenje evidence opravil, označevanje integriranih kmetijskih proizvodov in živil ter veljavnost izdanih certifikatov predpiše minister.

25. člen

(živilo iz živalim prijazne reje)

(1) Živila se lahko označijo z označbo »živilo iz živalim prijazne reje«, če je živilo pridelano v skladu s standardi ali priporočili, ki presegajo evropske ali nacionalne standarde s področja dobrega počutja in zaščite živali in običajno rejsko prakso, vključno z zahtevami za prehrano, transport in zakol, ki zmanjšujejo stres, trpljenje in zagotavljajo ustrezno ravnanje z živalmi v vseh fazah njihovega življenja.

(2) Živalim prijazna reja je posamezni živalski vrsti in kategoriji prilagojen način reje, ki omogoča živalim, da izražajo svoje naravno vedenje. Živali morajo imeti zagotovljeno ustrezno oskrbo, prehrano, bivalne pogoje in zdravstveno varstvo.

(3) Živilo živalskega izvora je lahko označeno z označbo »živalim prijazna reja«, če je za živilo izdan certifikat, da izpolnjuje predpisane pogoje reje, in če je rejec vpisan v evidenco pridelovalcev in predelovalcev živil iz sheme živilo iz živalim prijazne reje iz 89. člena tega zakona.

(4) Kontrolo pridelave živil iz živalim prijazne reje, izdajanje certifikatov, razveljavitev ali odvzem izdanih certifikatov opravljajo organizacije za kontrolo in certificiranje kmetijskih proizvodov in živil iz 38. člena tega zakona.

(5) Podrobnejše pogoje glede oskrbe, prehrane, bivalnih pogojev ter zdravstvenega varstva živali za pridobitev označbe » živilo iz živalim prijazne reje«, način kontrole glede na vrsto in kategorijo rejnih živali, upravičence do uporabe označbe, označevanje » živil iz živalim prijazne reje« ter veljavnost izdanih certifikatov predpiše minister.

d. Nacionalni zaščitni znaki in simboli Unije za kmetijske proizvode, živila in žgane pijače iz shem kakovosti

26. člen

(nacionalni zaščitni znak)

(1) Proizvajalci, njihova združenja ali kmetijsko gospodarstvo, ki so od organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona, prejele certifikat o izpolnjevanju pogojev, predpisanih za posamezno evropsko ali nacionalno shemo kakovosti imajo pravico uporabljati predpisan nacionalni zaščitni znak.

(2) Uporaba nacionalnega zaščitnega znaka je obvezna za kmetijske proizvode in živila iz sheme »izbrana kakovost« ter za označevanje predpakiranih živil v obratih javne prehrane, ki so v skladu s predpisom, ki ureja ekološko pridelavo in predelavo ekoloških kmetijskih proizvodov in živil.

(3) Nacionalni zaščitni znaki se lahko uporabljajo tudi v informativne in izobraževalne namene pod pogojem, da taka uporaba ne zavaja potrošnika.

(4) Ministrstvo odloči o podelitvi nacionalnega zaščitnega znaka na podlagi vloge proizvajalcev ali njihovih skupin iz prvega odstavka tega člena.

(5) Minister predpiše način podelitve, grafično podobo za vsak nacionalni zaščitni znak iz prvega odstavka tega člena, način označevanja, uporabo ter nadzor nad uporabo nacionalnih zaščitnih znakov.

27. člen

(simboli Unije)

(1) Uporaba simbolov Unije za evropske sheme kakovosti iz tretjega odstavka 12. člena tega zakona, je obvezna, če tako določajo predpisi Unije.

(2) Poleg simbolov Unije iz prejšnjega odstavka se lahko uporablja tudi nacionalni zaščitni znak iz prvega odstavka prejšnjega člena.

28. člen

(priznane skupine proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti)

(1) Za izvajanje drugega odstavka 33. člena Uredbe 2024/1143/EU je priznana skupina proizvajalcev za kmetijske proizvode, živila ali žgane pijače z geografsko označbo pravna oseba, ki povezuje proizvajalce kmetijskih proizvodov, živil ali žganih pijač oziroma druge osebe, vključene v proizvodnjo proizvoda z geografsko označbo, združuje več kot 50 % proizvajalcev proizvodov z geografsko označbo in je edina upravičena, da izvaja naloge iz tretjega odstavka 33. člena Uredbe 2024/1143/EU.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka, se kot priznana skupina proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti lahko prizna tudi skupina proizvajalcev, ki proizvaja proizvode iz drugih evropskih ali nacionalnih shem kakovosti iz tretjega oziroma četrtega odstavka 12. člena tega zakona, če združuje vsaj deset članov, ki so proizvajalci istega kmetijskega proizvoda ali živila iz shem kakovosti in ima skupina oziroma člani veljaven certifikat za isti kmetijski proizvod ali živilo, razen za neobvezne navedbe kakovosti .

(3) O priznanju skupine proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti iz prvega in drugega odstavka tega člena na predlog vlagatelja odloči minister.

(4) Če skupina proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti ne izpolnjuje več pogojev za priznanje, ji minister z odločbo odvzame priznanje.

(5) Podrobnejše pogoje za priznavanje skupin proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti predpiše minister.

29. člen

(domenska imena)

Za izvajanje četrtega odstavka 42. člena Uredbe 2024/1143/EU se prepove uporaba domenskih imen, ki so v nasprotju s prvim odstavkom 26. člena Uredbe 2024/1143/EU.

IV. Ugotavljanje skladnosti

a. Splošne določbe

30. člen

(pristojni organi)

(1) Za ugotavljanje skladnosti po tem zakonu so v okviru pristojnosti, ki izhajajo iz Uredbe o organih v sestavi ministrstev pristojni (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ):

- Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: Uprava);
- Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljnjem besedilu: IRSKGLR).

(2) Za ugotavljanje skladnosti so pristojne tudi organizacije in fizične osebe, ki jih pristojni organi iz prejšnjega odstavka pooblastijo za izvajanje nadzora v okviru uradnega nadzora.

(3) Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) je pristojni organ v delu, ki se nanaša na naloge carinskega organa.

(4) Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije (ZIRS) je pristojni organ v delu, ki ureja prehranska dopolnila, živila, namenjena dojenčkom in majhnim otrokom; živil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo,

(5) Za nadzor in izrekanje ukrepov po tem zakonu so pristojni uradni veterinarji, inšpektorji za hrano, kmetijski inšpektorji in vinarski inšpektorji.

31. člen

(ugotavljanje skladnosti)

(1) Ugotavljanje skladnosti kmetijskih proizvodov, vin, žganih pijač, živil ali kmetijskih gospodarstev obsega:

- preverjanje skladnosti s predpisi in standardi;
- izdajanje listin o skladnosti (izjav o skladnosti, preizkusnih poročil, certifikatov ali drugih listin o skladnosti);

- izdajanje dovoljenj za uporabo semen ali vegetativnega razmnoževalnega materiala, ki ni pridelan po postopku ekološke pridelave v skladu s predpisom Unije, ki ureja ekološko pridelavo in označevanje ekoloških proizvodov glede ekološke pridelave, označevanja in nadzora;
- preverjanje označevanja ekoloških proizvodov glede upoštevanja pravil ekološke pridelave, označevanja in trženja;
- preverjanje skladnosti in označevanje glede geografskih označb in zajamčenih tradicionalnih posebnosti;
- preverjanje skladnosti in označevanje z nacionalnimi shemami;
- preverjanje skladnosti in označevanje glede certifikata kakovosti za manj odpadne hrane.

(2) Podrobnejše metode in postopke za ugotavljanja skladnosti kmetijskih proizvodov, vin, žganih pijač ali živil ter vsebino listin o skladnosti predpiše minister, če niso določeni s predpisi Unije.

(3) Podrobnejše metode in postopke za ugotavljanje skladnosti ekoloških kmetijskih proizvodov, živil ali kmetijskih gospodarstev ter vsebino listin o skladnosti predpiše vlada v skladu s predpisi.

32. člen

(organizacije za ugotavljanje skladnosti)

(1) Naloge ugotavljanja skladnosti iz prejšnjega člena izvaja pristojni organ.

(2) Pristojni organ lahko za določene naloge ugotavljanja skladnosti iz prejšnjega člena dodeli javno pooblastilo organizacijam za ugotavljanje skladnosti za obdobje za do deset let.

(3) Organizacije na katere pristojni organ prenese naloge ugotavljanja skladnosti so:

- organizacije za kontrolo in certificiranje;
- uradni laboratoriji;
- referenčni laboratoriji;
- organizacije za senzorično ocenjevanje.

b. Vzorčenje, analize in drugo strokovno mnenje

33. člen

(uradno vzorčenje in analize)

(1) Za izvajanje uradnega nadzora se vzorčenje izvaja z odvzemom uradnih vzorcev skladno s predpisi, ki predpisujejo način in namen vzorčenja. Vzorce lahko odvzame pristojni organ iz 30. člena tega zakona ali z njihove stani pooblaščen vzorčevalci.

(2) Uradni vzorci se za namen drugega strokovnega mnenja, kadar količina vzorčenega materiala to omogoča, odvzamejo v količini za izvedbo najmanj dvakratnega analitičnega postopka.

(3) Odvzem uradnih vzorcev, ravnanje z njimi in njihovo označevanje morajo biti izvedeni skladno s pogoji iz petega odstavka 34. člena Uredbe 2017/625/EU.

(4) Vzorce izvajalec dejavnosti zagotavlja brezplačno.

(5) Uradni laboratorij v primeru neskladnega analiznega izvida hrani del uradnega vzorca do dokončanja postopkov iz 35. ali 36. člena tega zakona.

34. člen

(vročanje analiznih izvidov)

- (1) Pristojni organ skladni analizni izvid pošlje izvajalcu dejavnosti, pri katerem je bilo izvedeno uradno vzorčenje, po elektronski pošti na naslov, naveden v zapisniku o odvzemu vzorca.
- (2) Pristojni organ neskladni analizni izvid vroči izvajalcu dejavnosti, pri katerem je bilo izvedeno vzorčenje.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek se neskladni analizni izvid vroči pri izvajalcu dejavnosti, ki:
 - je del trgovske verige, tudi na sedežu trgovske verige, če je ta v Republiki Sloveniji;
 - ni proizvajalec ali distributer, tudi proizvajalcu vzorčenega blaga, če je ta v Republiki Sloveniji, oziroma tudi distributerju vzorčenega blaga za Republiko Slovenijo;
 - je del skupine izvajalca poslovnih dejavnosti, tudi izvajalcu poslovne dejavnosti, če je ta v Republiki Sloveniji.

35. člen

(drugo strokovno mnenje)

(1) Izvajalec dejavnosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena, ki se z rezultatom analize ne strinja, lahko v 48 urah od prejema izvida pri pristojnem organu vloži, po elektronski pošti ali pisno, zahtevo za drugo strokovno mnenje, ki pomeni dokumentacijski pregled vzorčenja, analize, preskusa ali diagnosticiranja.

(2) Za izvajanje drugega pododstavka prvega odstavka 35. člena Uredbe 2017/625/EU opravi drugo strokovno mnenje iz prejšnjega odstavka na stroške izvajalca dejavnosti sodni izvedenec z ustreznega strokovnega področja. Sodnega izvedenca na predlog izvajalca dejavnosti določi pristojni organ iz imenika sodnih izvedencev, ki ga upravlja ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(3) Če sodnega izvedenca s posameznega strokovnega področja ni v imeniku sodnih izvedencev, pristojni organ po posvetu z izvajalcem dejavnosti določi drugo osebo, ki je strokovnjak z ustreznega strokovnega področja in ima najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju analiznega preizkušanja v uradnem laboratoriju Republike Slovenije ali druge države članice EU ali v evropskem referenčnem laboratoriju (v nadaljnjem besedilu: drug strokovnjak). Če iz razlogov na strani izvajalca dejavnosti ni soglasja o drugem strokovnjaku v petnajstih dneh od prejema predloga pristojnega organa za imenovanje drugega strokovnjaka, pristojni organ sam določi drugega strokovnjaka.

(4) Uradni laboratorij po elektronski pošti pošlje kopije dokumentov glede ravnanja z uradnim vzorcem in poteka analize sodnemu izvedencu ali drugemu strokovnjaku v 48 urah po prejemu obvestila pristojnega organa.

(5) Sodni izvedenec ali drug strokovnjak najpozneje v sedmih delovnih dneh od prejema dokumentacije pošlje izvedensko mnenje, iz katerega je razvidno, ali so bile ugotovljene nepravilnosti, pristojnemu organu in izvajalcu dejavnosti, ki je vložil zahtevo za drugo strokovno mnenje.

(6) Če sodni izvedenec ali drug strokovnjak ugotovi nepravilnosti, v izvedenskem mnenju navede ugotovljene nepravilnosti, podatek, ali so nepravilnosti vplivale na rezultat analize in kako, ter mnenje, ali bi odprava teh nepravilnosti vplivala na rezultat analize. Pristojni organ glede na vrsto nepravilnosti:

- odredi istemu ali drugemu uradnemu laboratoriju ponovitev analize prvotnega uradnega vzorca, če je glede na količino, vrsto in naravo vzorca to mogoče;
- ustavi postopek ali

– pusti ukrepe v veljavi.

(7) Če se izvede ponovna analiza, se upošteva rezultat te analize, razen za senzorično oceno oljčnega olja, ki jo je potrebno izvesti skladno z drugim odstavkom 11. člena Izvedbene uredbe 2022/2105/EU.

(8) Če se tudi s postopkom iz tega člena ugotovi, da so živali ali blago neskladni, stroški postopka bremenijo izvajalca dejavnosti. V nasprotnem primeru bremenijo pristojni organ.

36. člen

(neskladni analizni izvid živil)

(1) V primeru neskladnega analiznega izvida živil izvajalec dejavnosti umakne živilo iz prometa ter o tem obvesti javnost.

37. člen

(jemanje vzorcev z nakupom prek sredstev za komuniciranje na daljavo)

(1) Za izvajanje prvega odstavka 36. člena Uredbe 2017/625/EU lahko pristojni organ naroči vzorce prek sredstev za komuniciranje na daljavo z uporabo skrite oziroma lažne identitete.

(2) Po prejemu naročenih vzorcev pristojni organ obvesti izvajalca dejavnosti, pri katerem so bili vzorci naročeni, da so bili ti vzorci odvzeti v okviru uradnega nadzora in da se bodo po potrebi analizirali ali preskušali za namene uradnega nadzora. Obvestilo vsebuje tudi navedbo, da lahko izvajalec dejavnosti uveljavlja pravico do drugega strokovnega mnenja iz 35. člena tega zakona.

(3) Šteje se, da je izvajalec dejavnosti obveščen o odvzemu vzorca v okviru uradnega nadzora, ko pristojni organ pošlje obvestilo iz prejšnjega odstavka na naslov za vročanje. Za naslov za vročanje se štejejo kontaktni podatki, ki so navedeni na spletni strani izvajalca dejavnosti, oziroma spletni naslov, kjer je bil naročen vzorec.

(4) Vzorec, ki je naročen prek sredstev za komuniciranje na daljavo, je reprezentativni vzorec serije, ki je navedena na blagu.

(5) Pristojni organ na svoji spletni strani obvešča javnost o rezultatih uradnega nadzora in ugotovljenih neskladnostih, kar velja tudi, če se izvajalec dejavnosti ne odziva na naslove za vročanje iz tretjega odstavka tega člena.

c. Organizacije za kontrolo in certificiranje

38. člen

(organizacije za kontrolo in certificiranje)

(1) Organizacije za kontrolo in certificiranje morajo izpolnjevati pogoje iz 29. člena Uredbe 2017/625/EU.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka so organizacije za kontrolo in certificiranje, ki izvajajo naloge ugotavljanja skladnosti za sheme kakovosti iz tretjega in četrtega odstavka 12. člena tega zakona,

lahko akreditirane po standardu EN ISO/IEC 17065 „Ugotavljanje skladnosti – Zahteve za organe, ki certificirajo proizvode, procese in storitve“ ali po standardu EN ISO/IEC 17020 „Ugotavljanje skladnosti – Zahteve za delovanje različnih organov, ki izvajajo kontrolo“.

(3) Organizacije za kontrolo in certificiranje se izberejo na podlagi javnega razpisa. Pri izbiri se upoštevajo naslednja merila: višina cene posamezne naloge, dostopnost osebja v času izven rednega delovnega časa, ustrezno zagotavljanje uspešnega in učinkovitega usklajevanja med pristojnim organom in pooblaščen osebo glede na vsebino določenih nalog, odzivni čas glede na zahtevo in dodatna merila, ustrezna za posamezno področje dela. Merila se podrobneje določijo v javnem razpisu.

(4) Uprava pooblasti organizacijo za kontrolo in certificiranje z odločbo, ki vsebuje opis prenesenih nalog. Pred izdajo odločbe organizaciji za kontrolo in certificiranje, ki ugotavlja skladnost pri vinih in aromatiziranih vinskih proizvodih, Uprava pridobi mnenje IRSKGLR glede izpolnjevanja pogojev iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena.

(5) Medsebojne pravice in obveznosti med Upravo in organizacijo za kontrolo in certificiranje se uredijo s pogodbo, ki vsebuje opis pogojev za izvajanje nalog ter način usklajevanja in sodelovanja.

(6) Uprava izvaja nadzor nad organizacijami za kontrolo in certificiranje, v skupini najmanj dveh inšpektorjev oziroma uradnih veterinarjev, razen za organizacije za kontrolo in certificiranje, ki izvajajo naloge ugotavljanja skladnosti vina in drugih proizvodov vinske trte ter aromatizirane vinske proizvode z geografsko označbo, kjer izvaja nadzor vinarska inšpekcija.

39. člen

(javne listine)

Listine, ki jih izdajajo organizacije pooblaščen za ugotavljanje skladnosti pri izvajanju javnega pooblastila, so javne listine.

40. člen

(prenehanje javnega pooblastila)

(1) Javno pooblastilo dodeljeno organizaciji za kontrolo in certificiranje lahko pred potekom časa preneha sporazumno. Uprava pa organizaciji za kontrolo in certificiranje odvzame javno pooblastilo iz razlogov iz točke (b) 33. člena Uredbe 2017/625/EU ali če:

- ne začne opravljati prenesenih nalog v dogovorjenem roku;
- ne izpolnjuje higiensko-tehničnih ali kadrovskih pogojev;
- pri delu ne upošteva predpisov, pogodbe ali dovoljenj;
- ne izpolnjuje več pogojev za pridobitev pooblastila ali je v vlogi navedla neresnične podatke;
- sama ali osebje, ki je pri njej zaposleno, ravna nestrokovno ali malomarno, dejanja oziroma opustitve pa škodljivo vplivajo ali bi lahko škodljivo vplivale na zdravje ljudi ali živali ali okolje;
- ne vodi predpisanih evidenc ali ne pošilja predpisanih poročil oziroma jih pošilja neredno;
- ne spoštuje rokov za izvedbo storitev v skladu s predpisi;
- nepravilno obračunava storitve;
- ne soglašča s spremembami pogodbe zaradi sprememb predpisov, ki vplivajo na pooblastilo, ali spremenjenih okoliščin, ki jih ni bilo mogoče predvideti ob sklenitvi pogodbe.

(2) Uprava lahko pred odvzemom pooblastila določi dodatni rok za odpravo pomanjkljivosti, če ni ogroženo zdravje ljudi, zdravje in dobrobit živali, zdravje rastlin ali, kar zadeva gensko spremenjene organizme, fitofarmacevtska sredstva ter okolje.

(3) V primeru odvzema pooblastila Uprava do izteka časa, za katerega je bila prvotna organizacija za kontrolo in certificiranje pooblaščen, sama izvaja te naloge ali pa brez javnega razpisa izbere drugo organizacijo za kontrolo in certificiranje.

41. člen

(pogoji za kontrolorje organizacij za kontrolo in certificiranje)

(1) Kontrolor v organizaciji za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona se v postopku za ugotavljanje skladnosti kmetijskih proizvodov ali živil šteje za uradno osebo v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in ima pooblastilo za opravljanje posameznih dejanj v upravnem postopku.

(2) Kontrolor v postopku za ugotavljanje skladnosti kmetijskih proizvodov ali živil ravna v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in o opravljeni kontroli sestavi zapisnik.

(3) Odločbo o skladnosti ali o zavrnitvi skladnosti mora izdati zaposleni v organizaciji za kontrolo in certificiranje, ki je za to pooblaščen.

42. člen

(pogoji za kontrolorje, ki ocenjujejo in razvrščajo trupe na klavni liniji)

(1) Kontrolor v kontrolni organizaciji za razvrščanje trupov goveda na klavni liniji, ki ocenjuje in razvršča trupe na klavni liniji mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti ustrezno izobrazbo,
- udeležiti se usposabljanja za kontrolorje za ocenjevanje in razvrščanje trupov na klavni liniji,
- pridobiti dokazilo o opravljenem preizkusu znanja na usposabljanju za kontrolorje.

(2) Ministrstvo na podlagi javnega razpisa izbere organizacije za usposabljanje kontrolorjev za ocenjevanje in razvrščanje trupov na klavni liniji, ki izpolnjujejo predpisane organizacijske, tehnične in kadrovske pogoje.

(3) Ministrstvo vsako leto organizira strokovno izobraževanje oziroma strokovno srečanje med organizacijo za usposabljanje za delo kontrolorjev, ki ocenjujejo in razvrščajo trupe na klavni liniji, kontrolno organizacijo za razvrščanje trupov goveda na klavni liniji in Upravo, z namenom usklajevanja kriterijev za razvrstitev trupov goveda v kakovostne tržne razrede na podlagi vizualnega ocenjevanja mesnatosti in stopnje zamaščenosti.

(4) Minister predpiše ustrezno izobrazbo kontrolorjev, organizacijske, tehnične in kadrovske pogoje za imenovanje organizacij za usposabljanje kontrolorjev za ocenjevanje in razvrščanje trupov na klavni liniji.

43. člen

(odločanje o skladnosti shem kakovosti)

(1) O skladnosti kmetijskih proizvodov, živil, žganih pijač, vin in kmetijskih gospodarstev odloča organizacija za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona.

(2) Organizacija za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona za kmetijske proizvode, živila, žgane pijače, vina ali kmetijska gospodarstva za katere ugotovi skladnost, izda certifikat, za kmetijske proizvode, živila, žgane pijače, vina ali kmetijska gospodarstva, ki ne izpolnjujejo pogojev za skladnost, izdajo certifikata z odločbo zavrne.

(3) Če kmetijski proizvod ali živilo ne izpolnjuje več katerega od pogojev, predpisanih s tem zakonom oziroma predpisi Unije, organizacija za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona certifikat delno ali v celoti razveljavi.

44. člen

(ugovor)

(1) Stranka lahko v 15 dneh od prejema certifikata ali odločbe iz prejšnjega člena vloži pisni ugovor na naslov oziroma sedež organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona. Ugovor se lahko vloži, če je bil pri izdaji certifikata ali odločbe napačno uporabljen materialni predpis oziroma sploh ni bil uporabljen, če je bilo dejansko stanje nepopolno ali napačno ugotovljeno ali če so podane kršitve pravil postopka v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(2) Dejanja v postopku pred izdajo odločbe o ugovoru opravijo, v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17065:2012, člani komisije za obravnavanje ugovorov, ki jih imenuje organizacija za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona. Člani komisije za obravnavanje ugovorov se štejejo za uradne osebe v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in imajo pooblastilo za opravljanje posameznih dejanj v upravnem postopku. Odločbo o ugovoru izda predstojnik organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona.

(3) Če ugovor ni dovoljen, če je prepozen ali če ga je vložila neupravičena oseba, se s sklepom zavrže.

(4) Organizacija za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona o ugovoru odloči najpozneje v dveh mesecih od njegovega prejetja.

(5) Zoper odločbo ali sklep o ugovoru ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

45. člen

(stroški)

Če se pri ugotavljanju skladnosti kmetijskih proizvodov ali živil v prometu pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovi, da kmetijski proizvodi in živila niso v skladu s predpisanimi zahtevami, plača stroške laboratorijskega preizkušanja pravna ali fizična oseba, ki je dala oziroma nameravala dati v promet neskladen kmetijski proizvod ali živilo.

46. člen

(program spremljanja kakovosti kmetijskih proizvodov in živil)

(1) Minister vsako leto sprejme program spremljanja kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, ki obsega monitoring in ukrepe za izboljšanje kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, varnosti živil ter varstva interesov potrošnikov po tem zakonu, ki ga pripravi Uprava.

(2) Sredstva za izvajanje programa iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v proračunu ministrstva.

č. Uradni laboratoriji

47. člen

(določitev uradnih laboratorijev)

(1) Pristojni organ za obdobje do deset let določi uradne laboratorije, če izpolnjujejo pogoje iz četrtega odstavka 37. člena Uredbe 2017/625/EU, razen glede akreditacije, kjer se upošteva izjema iz 40. člena Uredbe 2017/625/EU.

(2) Pristojni organ glede na potrebe pozove laboratorije, da vložijo vlogo za določitev uradnega laboratorija iz prejšnjega odstavka z javnim pozivom, ki ga objavi na svoji spletni strani.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek pristojni organ po uradni dolžnosti za uradni laboratorij določi laboratorij, ustanovljen z zakonom ali aktom vlade za izvajanje nalog iz tega zakona, če izpolnjuje predpisane pogoje. Izpolnjevanje predpisanih pogojev preveri pristojni organ po uradni dolžnosti.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena in če v Republiki Sloveniji ni na voljo laboratorija, ki bi izpolnjeval predpisane pogoje za uradni laboratorij, lahko pristojni organ po uradni dolžnosti določi laboratorij iz druge države, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 37. člena Uredbe 2017/625/EU, za uradni laboratorij.

(5) Pristojni organ določi uradni laboratorij z odločbo, ki vsebuje opis nalog, ki jih laboratorij izvaja kot uradni laboratorij.

(6) Pristojni organ objavi seznam uradnih laboratorijev na svoji spletni strani.

(7) Medsebojne pravice in obveznosti med laboratorijem in pristojnim organom se uredijo s pogodbo, ki vsebuje tudi opis pogojev za izvajanje nalog ter način usklajevanja in sodelovanja.

48. člen

(presoja in preklic določitve uradnega laboratorija)

(1) Pristojni organ lahko imenuje tričlansko komisijo za izvajanje presoje uradnih laboratorijev, ki ima pravico do vstopa v prostore in do vpogleda v dokumentacijo uradnega laboratorija. Komisija izda poročilo o presoji z morebitnimi priporočili za izboljšanje delovanja uradnega laboratorija. Uradni laboratorij v dvajsetih

delovnih dneh po prejetju poročila o presoji s priporočili pošlje komisiji odgovor o izvedbi priporočil z načrtom izvedbe priporočil.

(2) V primerih iz drugega odstavka 39. člena Uredbe 2017/625/EU in v primeru kršitev oziroma neskladnosti, ki jih uradni laboratorij ne odpravi v skladu s prejšnjim odstavkom, pristojni organ v celoti ali v zvezi z nekaterimi nalogami prekliče določitev uradnega laboratorija in za preostanek obdobja brez javnega poziva določi drug laboratorij za uradni laboratorij.

(3) Do določitve drugega laboratorija iz prejšnjega odstavka lahko pristojni organ začasno sodeluje z drugim uradnim laboratorijem v Republiki Sloveniji ali državi članici EU.

d. Nacionalni referenčni laboratoriji

49. člen

(določitev nacionalnega referenčnega laboratorija)

(1) Pristojni organ določi uradni laboratorij za nacionalni referenčni laboratorij, če izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 100. člena Uredbe 2017/625/EU, ob upoštevanju referenc o izvajanju nalog, navedenih v 101. členu Uredbe 2017/625/EU.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko za nacionalni referenčni laboratorij določi konzorcij, ki ga sestavlja več uradnih laboratorijev.

(3) Pristojni organ z javnim pozivom na svoji spletni strani pozove uradne laboratorije, da vložijo vlogo za določitev za nacionalni referenčni laboratorij.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka pristojni organ po uradni dolžnosti:

- za nacionalni referenčni laboratorij določi uradni laboratorij, ustanovljen z zakonom ali aktom vlade za izvajanje nalog iz tega zakona, če izpolnjuje predpisane pogoje;
- glede na potrebe in če v Republiki Sloveniji ni na voljo laboratorija, ki bi izpolnjeval predpisane pogoje za nacionalni referenčni laboratorij, določi laboratorij, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega pododstavka prvega odstavka 100. člena Uredbe 2017/625/EU, za nacionalni referenčni laboratorij.

(5) Pogoje iz prvega odstavka tega člena preveri tričlanska komisija, ki jo imenuje predstojnik pristojnega organa. Komisija ima pravico do vstopa v prostore laboratorija in pregleda dokumentacije. O preveritvi pogojev komisija sestavi zapisnik.

(6) Pristojni organ na podlagi ugotovitev komisije določi nacionalni referenčni laboratorij za obdobje do deset let.

(7) Medsebojne pravice in obveznosti med nacionalnim referenčnim laboratorijem in pristojnim organom se uredijo s pogodbo.

50. člen

(presoja in preklic določitve nacionalnega referenčnega laboratorija)

(1) Uprava imenuje tričlansko komisijo za izvajanje presoje nacionalnih referenčnih uradnih laboratorijev. Komisija izda poročilo o presoji z morebitnimi priporočili za izboljšanje delovanja nacionalnega referenčnega laboratorija. Laboratorij v dvajsetih delovnih dneh po prejetju poročila o presoji s priporočili pošlje komisiji odgovor o izvedbi priporočil z načrtom izvedbe priporočil.

(2) V primerih iz drugega odstavka 39. člena, tretjega odstavka 100. in 101. člena Uredbe 2017/625/EU ter v primeru kršitev oziroma neskladnosti, odkritih v postopku izvajanja presoje, Uprava v celoti ali v zvezi z nekaterimi nalogami prekliče določitev nacionalnega referenčnega laboratorija in za preostanek obdobja brez javnega poziva za nacionalni referenčni laboratorij določi drug nacionalni referenčni laboratorij.

(3) Do določitve drugega laboratorija iz prejšnjega odstavka lahko Uprava začasno sodeluje z drugim nacionalnim referenčnim laboratorijem v Republiki Sloveniji ali državi članici EU.

e. Organizacije za senzorično ocenjevanje

51. člen

(organizacije za senzorično ocenjevanje kmetijskih proizvodov in živil)

(1) Za senzorično ocenjevanje kmetijskih proizvodov in živil (v nadaljnjem besedilu: organizacija za senzorično ocenjevanje) za katere ugotavljanje skladnosti ni določeno s predpisi Unije, ugotavlja skladnost pristojni organ.

(2) Pristojni organ lahko dodeli za naloge ugotavljanja skladnosti iz prejšnjega odstavka javno pooblastilo organizacijam za senzorično ocenjevanje za obdobje za do deset let.

(3) Organizacija, ki želi opravljati senzorično ocenjevanje vloži vlogo z dokazili o izpolnjevanju tehničnih, organizacijskih in kadrovskih pogojev na Upravo. Če predpisi Unije določajo, da mora organizacija za senzorično ocenjevanje biti akreditirana, je treba k vlogi predložiti akreditacijsko listino, ki jo je izdala Slovenska akreditacija ali akreditacijska služba druge države članice, ki ima z Evropsko akreditacijo sklenjen sporazum o medsebojnem priznavanju akreditacij.

(4) O vlogi iz prejšnjega odstavka odloči predstojnik pristojnega organa z odločbo.

(5) Medsebojna razmerja med pristojnim organom in organizacijo za senzorično ocenjevanje se uredijo s pogodbo.

(6) Javno pooblastilo lahko pred potekom časa preneha sporazumno. Če pa organizacija iz tega člena ne izpolnjuje več predpisanih pogojev ali če ravna v nasprotju s predpisi oziroma pogodbo, predstojnik pristojnega organa z odločbo odvzame pooblastilo.

(7) Minister predpiše tehnične, organizacijske pogoje in kadrovske pogoje, ki jih mora izpolnjevati organizacija za senzorično ocenjevanje.

52. člen

(preverjanje senzoričnih lastnosti deviških oljčnih olj)

(1) Preverjanje senzoričnih lastnosti deviških oljčnih olj iz Priloge I k Izvedbeni uredbi 2022/2105/EU izvaja Uprava skladno z določbami Izvedbene uredbe 2022/2105/EU.

- (2) Preverjanje senzoričnih lastnosti deviških olj iz prejšnjega odstavka lahko po pooblastilu Uprave izvaja ocenjevalna komisija (v nadaljnjem besedilu: uradni panel), ki deluje v okviru organizacije za senzorično ocenjevanje iz prejšnjega člena.
- (3) Uradni panel iz prejšnjega odstavka imenuje Uprava za dobo 8 let, če izpolnjuje pogoje, zahtevane v dokumentih za priznavanje panelov Mednarodnega sveta za oljke (v nadaljnjem besedilu: IOC). Uradni panel vodi seznam senzoričnih ocenjevalcev v panelu.
- (4) Uradni panel sestavlja najmanj osem usposobljenih senzoričnih ocenjevalcev (v nadaljnjem besedilu: ocenjevalec).
- (5) Vodja uradnega panela in njegov namestnik morata imeti opravljen tečaj za vodjo panela pri IOC ali tečaj, priznan s strani IOC, in se najmanj enkrat letno udeležiti mednarodnih ocenjevanj. Vodja uradnega panela mora delovati v skladu z navodili IOC.
- (6) Ocenjevalci, ki delujejo v okviru uradnega panela, morajo delovati skladno s smernicami IOC, se letno udeleževati dodatnih izobraževanj iz ocenjevanja deviškega oljčnega olja in izpolnjevati naslednje pogoje:
- imeti opravljeno najmanj 35 urno usposabljanje za zaznavanje in prepoznavanje osnovnih značilnosti deviških oljčnih olj v okviru organizacije za senzorično ocenjevanje, osnove pridelave in predelave oljk in oljčnega olja;
 - imeti potrdilo o fiziološki usposobljenosti, ki ga izda organizacija za senzorično ocenjevanje.
- (7) Usposabljanje iz prve alineje prejšnjega odstavka lahko vodi le oseba, ki izpolnjuje pogoje za vodjo uradnega panela iz petega odstavka tega člena.
- (8) Organizacija za senzorično ocenjevanje iz prejšnjega člena po zaključenem usposabljanju za zaznavanje in prepoznavanje osnovnih značilnosti deviških oljčnih olj podeli ocenjevalcem potrdila o opravljenem usposabljanju in preveri ostale pogoje za ocenjevalce iz šestega odstavka tega člena ter pripravi seznam ocenjevalcev, ki izpolnjujejo predpisane pogoje iz šestega odstavka tega člena ter podatke o ocenjevalcih v uradnih panelih sporoči ministrstvu in Upravi.
- (9) Ocenjevalci, ki delujejo v okviru uradnega panela morajo organizaciji za senzorično ocenjevanje iz prejšnjega člena enkrat letno, najpozneje do zadnjega dne v februarju, za preteklo koledarsko leto posredovati dokazila o opravljenih ocenjevanjih deviških oljčnih olj, opravljenih dodatnih izobraževanjih iz ocenjevanja deviškega oljčnega olja oziroma dokazila o uspešno opravljenem preizkusu fizioloških sposobnosti.
- (10) Ministrstvo za namen spremljanja in nadzora vodi seznam uradnih panelov in ocenjevalcev. Seznam vsebuje podatke o organizaciji za senzorično ocenjevanje iz prejšnjega člena v okviru katere deluje uradni panel, osebno ime, naslov ter EMŠO za vodjo uradnega panela ter ocenjevalce.
- (11) Za izvajanje točke (c) drugega odstavka 10. člena Izvedbene uredbe 2022/2105/EU pristojni organ najmanj enkrat letno izvede nadzor nad delovanjem uradnih panelov.
- (12) Minister podrobneje predpiše vsebino izobraževanja za ocenjevalce v uradnem panelu, način pridobitve potrditve potrdila o fiziološki usposobljenosti ter način posredovanja podatkov o uradnem panelu ter ocenjevalcih ministrstvu in Upravi.

53. člen
(tehnični paneli)

- (1) Za proizvajalce deviškega oljčnega olja lahko ocenjevanje senzoričnih lastnosti deviškega oljčnega olja izvajajo tehnični ocenjevalci oljčnega olja (v nadaljnjem besedilu: tehnični paneli), ki jih je organizacija za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona imenovala v tehnični panel.
- (2) Tehnični paneli na zahtevo proizvajalca izvajajo ocenjevanje deviškega oljčnega olja pred dajanjem na trg za namen določanja kategorije oljčnega olja.
- (3) Tehnični paneli izvajajo ocenjevanje skladnosti deviškega oljčnega olja s kategorijo opredeljeno s poimenovanjem oljčnega olja, ki je navedeno na etiketi ter glede na podatke navedene v specifikaciji proizvoda v postopku registracije shem kakovosti.
- (4) Tehnične ocenjevalce imenuje organizacija za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona v tehnični panel za dobo petih let.
- (5) Tehnični ocenjevalci, ki delujejo v okviru tehničnega panela morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
 - imeti opravljeno izobraževanje ocenjevanja deviškega oljčnega olja pri organizaciji za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona in
 - imeti potrdilo o fiziološki usposobljenosti, ki ga izda organizacija za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona.
- (6) Tehnični ocenjevalci v tehničnem panelu so dolžni letno sodelovati pri najmanj treh ocenjevanjih deviških oljčnih olj z najmanj dvanajstimi vzorci in se najmanj enkrat letno udeležiti dodatnega izobraževanja iz ocenjevanja deviškega oljčnega olja ter primerjalnega testiranja, ki ga organizira organizacija za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona.
- (7) Organizacija za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona podeli tehničnim ocenjevalcem, ki so uspešno opravili izobraževanje ocenjevanja deviškega oljčnega olja potrdila o opravljenem usposabljanju.
- (8) Organizacija za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona vodi seznam tehničnih ocenjevalcev v tehničnem panelu, ki vsebuje osebno ime in naslov tehničnega ocenjevalca ter njegov EMŠO ter datum imenovanja.
- (9) Organizacija za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona objavi tehnični panel s seznamom tehničnih ocenjevalcev na svoji spletni strani.
- (10) Nadzor nad delovanjem tehničnih panelov izvaja organizacija za senzorično ocenjevanje iz 51. člena tega zakona.
- (11) Minister podrobneje predpiše vsebino in čas izobraževanja za tehnične ocenjevalce v tehničnem panelu ter način pridobitve potrditve potrdila o fiziološki usposobljenosti.

V. Zmanjševanje izgub hrane in količin odpadne hrane

54. člen

(doniranje hrane)

- (1) Doniranje hrane je brezplačno razdeljevanje hrane, ki izpolnjuje vse predpisane zahteve glede varnosti hrane v skladu z Uredbo 178/2002/ES.
- (2) Donatorji hrane so pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane v verigi preskrbe s hrano, v svojem poslovnem procesu hrano darujejo posrednikom pri razdeljevanju donirane hrane za humanitarne namene.

(3) Vsaka prodajna enota trgovca, ki ima nad **400 m²** prodajne površine morajo skleniti dogovor o doniranju presežkov hrane, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka tega člena, s posredniki pri razdeljevanju donirane hrane.

(4) Posredniki pri razdeljevanju donirane hrane so humanitarne organizacije v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, invalidske organizacije v skladu z zakonom, ki ureja invalidske organizacije, ter javni zavodi s področja socialnih in varstvenih storitev, ki razdeljujejo donirano hrano upravičencem iz sedmega odstavka tega člena.

(5) Donatorji hrane iz drugega odstavka tega člena in posredniki pri razdeljevanju donirane hrane iz prejšnjega odstavka so nosilci živilske dejavnosti v skladu z Uredbo 178/2002/ES, ki so odgovorni za varnost hrane, nadzor nad njo v skladu z Uredbo 178/2002/ES in izpolnjevanje splošnih pogojev o higieni hrane iz Uredbe 852/2004/ES ter so vpisani v register obratov, ki se vodi v skladu z Zakonom, ki ureja kmetijstvo.

(6) Z donirano hrano se ne sme trgovati.

(7) Ministrstvo lahko z namenom izboljšanja sistema doniranja hrane določi koordinatorja izmed posrednikov pri razdeljevanju donirane hrane. Postopek izbire koordinatorja ministrstvo izvede na podlagi javnega razpisa, kjer so podrobneje določena merila za izbor koordinatorja.

(8) Upravičenci za prejem donirane hrane so:

- upravičenci do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka v skladu s predpisi, ki urejajo socialno varstvo,
- prejemniki denarnih podpor in socialnih storitev v skladu s predpisi lokalnih skupnosti o sofinanciranju humanitarnih organizacij,
- osebe, za katere posrednik pri razdeljevanju donirane hrane oceni, da so potrebne pomoči.

(9) Če posrednik, ki razdeljuje donirano hrano oceni, da upravičenec iz tretje alineje prejšnjega odstavka pomoči ne potrebuje več, lahko takšni osebi ne razdeli donirane hrane.

55. člen

(oprema oziroma drugi stroški za doniranje hrane)

(1) Ministrstvo lahko z namenom spodbujanja doniranja hrane posrednikom pri razdeljevanju donirane hrane sofinancira nakup opreme oziroma drugih stroškov za izvajanje dejavnosti iz prejšnjega člena.

(2) Ministrstvo izvaja sofinanciranje iz prejšnjega odstavka z javnimi razpisi v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance.

56. člen

(spremljanje količin donirane hrane)

(1) Za namen spremljanja vrste in količin donirane hrane, lažjega povezovanja med donatorji hrane in posredniki pri razdeljevanju donirane hrane, ter izvajanje nadzora ministrstvo vzpostavi informacijski sistem donirane hrane.

(2) V informacijskem sistemu se vodijo naslednji podatki: naziv in sedež oziroma osebno ime ter naslov in davčna številka donatorja, naziv in sedež ter davčna številka posrednika, količina doniranih živil vrsta živila, rok uporabe, opis živila (npr. sveže, zamrznjeno, predpakirano živilo), kraj in datum prevzema donirane hrane.

(3) Donatorji hrane in posredniki pri razdeljevanju donirane hrane sproti vnašajo podatke iz prejšnjega odstavka v informacijski sistem.

(4) Ministrstvo lahko na podlagi javnega razpisa izbere organizacijo, ki bo upravljala informacijski sistem in ji z odločbo zato podeli javno pooblastilo. Ministrstvo in nosilec javnega pooblastila skleneta pogodbo s katero uredita medsebojne pravice in obveznosti.

(5) Nosilec javnega pooblastila iz prejšnjega odstavka na podlagi zbranih podatkov pripravi letno poročilo za ministrstvo.

(6) Minister podrobneje določi vrsto podatkov, ki se vodijo v informacijskem sistemu, vsebino letnega poročila in druge podrobnejše pogoje za izvajanje informacijskega sistema.

57. člen

(certifikat kakovosti za manj odpadne hrane)

(1) Primarni pridelovalci, predelovalci, distributerji, gostinci oz. ponudniki hrane lahko pridobijo certifikat za manj odpadne hrane, ki izkazuje, da na določeni lokaciji izvajajo aktivnosti za manj izgub hrane in odpadne hrane.

(2) Izdajo certifikata ter kontrolo aktivnosti iz prejšnjega odstavka, razveljavitev ali odvzem izdanih certifikatov opravljajo organizacije za kontrolo in certificiranje kmetijskih proizvodov in živil iz 38. člena tega zakona.

(3) Certifikat iz prvega odstavka je možno pridobiti na treh nivojih.

(4) Podrobnejše pogoje o pridobitvi certifikata za posamezen nivo, o tem kaj se šteje za aktivnosti, ki se izvajajo za manj izgub hrane in odpadne hrane ter način nadzora, vodenje evidence o prejemnikih certifikatov, način označevanja oziroma obveščanja o pridobljenem certifikatu, veljavnost izdanih certifikatov predpiše minister ter grafično podobo zaščitnega znaka »manj odpadne hrane« in njegovo uporabo predpiše minister.

VI. Zbiranje podatkov v verigi preskrbe s hrano

58. člen

(veriga preskrbe s hrano)

Veriga preskrbe s hrano iz tega poglavja vključuje pridelavo oziroma prirejo, predelavo, distribucijo, veleprodajo oziroma maloprodajo.

59. člen

(zbiranje podatkov)

(1) Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija) zbira in obdeluje podatke v verigi preskrbe s hrano, in sicer spremlja in analizira gibanje cen, količine in porekla kmetijskih in živilskih proizvodov deležnikov v verigi preskrbe s hrano za namen podpore sektorjem, na podlagi izvedenih analiz pridobljenih podatkov.

(2) Podatki, ki se zbirajo so odkupne in prodajne ponderirane cene na enoto, odkupljene in prodane količine ter podatki o poreklu za kmetijske in živilske proizvode.

(3) Zavezanci za pošiljanje podatkov iz prejšnjega odstavka so pridelovalec, posrednik, predelovalec in trgovec. Zavezanci za pošiljanje podatkov vnašajo podatke v informacijski sistem agencije iz 61. člena tega zakona.

(4) Agencija na podlagi zbranih podatkov pripravi poročila za ministrstvo. Podatki v poročilih so v psevdoanonimizirani obliki. Ministrstvo na podlagi poročil agencije izvede analize, ki prikazujejo gibanje cen, količin in porekla ter stanje v verigi preskrbe s hrano za posamezne sektorje po skupinah deležnikov v verigi. Izsledke analiz ministrstvo objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

(5) Minister z odredbo podrobneje določi zbiranje podatkov v verigi preskrbe s hrano, predpiše vrsto kmetijskih in živilskih proizvodov za katere se zbira podatke, način pošiljanja in druge podrobnejše pogoje za izvedbo zbiranja podatkov.

60. člen

(pomen izrazov za namene tega poglavja)

(1) Zavezanci za pošiljanje podatkov iz prejšnjega člena so:

- pridelovalec, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik in prideluje ter prodaja lastne kmetijske proizvode in po zadnji javno dostopni bilanci sodi med mikro, mala, srednja ali velika podjetja;
- posrednik, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če odkupuje kmetijske ali živilske proizvode za namen prodaje naprej v predelavo ali trženje in po zadnji javno dostopni bilanci sodi med mala, srednja ali velika podjetja;
- predelovalec, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če opravlja dejavnost proizvodnje živil in po zadnji javno dostopni bilanci sodi med mala, srednja ali velika podjetja;
- trgovec, ki je pravna oseba ter opravlja trgovinsko dejavnost z živilami in po zadnji javno dostopni bilanci sodi med srednja ali velika podjetja.

(2) Za namene tega podpoglavja so:

- mikro podjetja podjetja, ki imajo v zadnjem poslovnem letu, za katero so javno dostopne bilance od 250.000 eurov do 2.000.000 eurov letnega prometa;
- mala podjetja podjetja, ki imajo v zadnjem poslovnem letu, za katero so javno dostopne bilance nad 2.000.000 eurov do 10.000.000 eurov letnega prometa;
- srednja podjetja podjetja, ki imajo v zadnjem poslovnem letu, za katero so javno dostopne bilance, nad 10.000.000 eurov do 50.000.000 eurov letnega prometa;
- velika podjetja podjetja, ki imajo v zadnjem poslovnem letu, za katero so javno dostopne bilance, nad 50.000.000 eurov letnega prometa.

(3) Odkupna in prodajna ponderirana cena na enoto iz drugega odstavka prejšnjega člena je povprečna cena kmetijskih ali živilskih proizvodov v posamezni kategoriji in se izračuna kot vsota zmnožkov cene in količine posameznih kmetijskih ali živilskih proizvodov, ki se deli z vsoto količin teh kmetijskih ali živilskih proizvodov.

(4) Odkupna ponderirana cena na enoto iz drugega odstavka prejšnjega člena je realizirana cena brez DDV, po kateri pridelovalec, posrednik ali trgovec kupi in plača kmetijske ali živilske proizvode.

(5) Prodajna ponderirana cena na enoto iz drugega odstavka prejšnjega člena je cena brez DDV, po kateri pridelovalec, predelovalec, posrednik ali trgovec proda in prejme plačilo za kmetijske ali živilske proizvode.

(6) Javno dostopne bilance iz tega člena so bilance, ki so razvidne iz javne objave letnih poročil poslovnih subjektov pri Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

61. člen

(informacijski sistem za spremljanje podatkov v verigi preskrbe s hrano)

Informacijski sistem za spremljanje podatkov v verigi preskrbe s hrano je sistem za zbiranje in obdelavo podatkov o cenah, količinah in poreklu kmetijskih in živilskih proizvodov, ki ga vodi agencija. Podatke v informacijski sistem za spremljanje podatkov v verigi preskrbe s hrano vnašajo zavezanci iz tretjega odstavka 59. člena tega zakona.

VII. Veriga preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi

62. člen

(plačilni roki)

(1) Ne glede na 10. člen Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12 in 61/20 – ZDLGPE) plačilni rok za hitro pokvarljive kmetijske in živilske proizvode ne sme biti daljši od 30 dni od dneva dostave ali prejema računa. V primeru redne dostave hitro pokvarljivih kmetijskih in živilskih proizvodov plačilni rok ne sme biti daljši od 30 dni od zadnje dostave ali od dneva prejema računa. Obdobje redne dostave lahko obsega največ en mesec. Plačilni roki za hitro pokvarljive kmetijske in živilske proizvode začnejo teči od dneva dostave ali od dneva prejema računa, v primeru redne dostave pa po koncu dogovorjenega roka, v katerem je bila opravljena dostava ali od dneva prejema računa, pri čemer se upošteva poznejši datum.

(2) Ne glede na 10. člen Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12 in 61/20 – ZDLGPE) plačilni rok za druge kmetijske in živilske proizvode ne sme biti daljši od 60 dni od dneva dostave ali prejema računa. V primeru redne dostave drugih kmetijskih in živilskih proizvodov plačilni rok ne sme biti daljši od 60 dni od zadnje dostave ali od dneva prejema računa. Obdobje redne dostave lahko obsega največ en mesec. Plačilni roki za druge kmetijske in živilske proizvode začnejo teči od dneva dostave ali od dneva prejema računa, v primeru redne dostave pa po koncu dogovorjenega roka, v katerem je bila opravljena dostava ali od dneva prejema računa, pri čemer se upošteva poznejši datum.

(3) Hitro pokvarljivi kmetijski in živilski proizvodi iz prvega odstavka tega člena so:

1. proizvodi, ki bi zaradi svoje narave ali stopnje predelave lahko postali neprimerni za prodajo v 30 dneh po spravilu pridelka, proizvodnji ali predelavi;
2. sveže sadje in zelenjava iz Priloge I Uredbe 1308/2013/EU;
3. svež krompir;
4. mleko in mlečni izdelki, ki niso sterilizirani;
5. predpakirano in nepredpakirano sveže meso, mleto meso, mesni pripravki, drobovina in notranji organi;
6. nepredpakirani presni in pasterizirani mesni izdelki;
7. sveže ribe, raki in mehkužci;
8. jajca v lupini;
9. sveže gobe in zelišča;
10. predpakirani in nepredpakirani kruh in pekovsko pecivo;
11. nepredpakirani fini pekovski izdelki.

(4) Drugačen dogovor o dolžini plačilnega roka iz tega člena je ničen.

63. člen

(izjeme pri plačilnih rokih)

(1) Določbe prejšnjega člena se ne uporabljajo za plačila:

1. kupca dobavitelju, kadar se taka plačila izvedejo v okviru šolske sheme na podlagi 23. člena Uredbe št. 1308/2013/EU,
2. oseb javnega prava, ki zagotavljajo zdravstveno varstvo, v skladu s točko (b) četrtega odstavka 4. člena Direktive 2011/7/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL L št. 48 z dne 23. 2. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/7/EU),
3. po pogodbah o dobavi med dobavitelji grozdja ali grozdnega mošta za proizvodnjo vina ter njihovimi neposrednimi kupci, pod pogojem:
 - da so posebni plačilni pogoji za prodajne posle vključeni v standardne pogodbe, za katere so države članice na podlagi 164. člena Uredbe 1308/2013/EU pred 1. januarjem 2019 določile, da so zavezujoče, in če države članice to razširitev standardnih pogodb s tem datumom obnovijo brez večjih sprememb plačilnih pogojev v škodo dobaviteljev grozdja ali grozdnega mošta, in
 - da so pogodbe o dobavi med dobavitelji grozdja ali grozdnega mošta za proizvodnjo vina in njihovimi neposrednimi kupci večletne ali postanejo večletne v skladu z Uredbo 1308/2013/EU.

(2) Določbe prvega in drugega odstavka prejšnjega člena se ne uporabljajo za:

1. posledice zamud pri plačilih in pravna sredstva iz Direktive 2011/7/EU in zakona, ki ureja preprečevanje zamud pri plačilih,
2. primere, ko se kupec in dobavitelj dogovorita o klavzuli o porazdelitvi vrednosti v skladu z 172.a členom Uredbe 1308/2013/EU.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek prejšnjega člena je plačilni rok za grozdje ali grozdni mošt za proizvodnjo vina 30 dni od datuma dostave oziroma 30 dni od datuma določitve zneska za plačilo, pri čemer se upošteva poznejši datum.

64. člen

(nedovoljena ravnanja v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi)

(1) Nedovoljena ravnanja v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi (v nadaljnjem besedilu: nedovoljena ravnanja) so tista ravnanja, s katerimi kupec s svojo znatno tržno močjo, razvidno iz letnega prometa v skladu z 20. točko 2. člena tega zakona, še zlasti v razmerju do dobavitelja, v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji izkorišča dobavitelja.

(2) Šteje se, da ima kupec znatno tržno moč, če letni promet, ki je ustvarjen v preteklem letu, s strani:

1. dobavitelja ne presega 2.000.000 eurov, s strani kupca pa presega 2.000.000 eurov;
2. dobavitelja presega 2.000.000 eurov, vendar ne presega 10.000.000 eurov, in s strani kupca presega 10.000.000 eurov;
3. dobavitelja presega 10.000.000 eurov, vendar ne presega 50.000.000 eurov, in s strani kupca presega 50.000.000 eurov;
4. dobavitelja presega 50.000.000 eurov, vendar ne presega 150.000.000 eurov, in s strani kupca presega 150.000.000 eurov;
5. dobavitelja presega 150.000.000 eurov, vendar ne presega 350.000.000 eurov, in s strani kupca presega 350.000.000 eurov.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se določbe tega člena uporabljajo tudi za prodajo kmetijskih in živilskih proizvodov s strani dobaviteljev, katerih letni promet ne presega 350.000.000 eurov, vsem kupcem, ki so javni organi.

(4) Nedovoljena ravnanja so:

1. povračilo za storitve, ki niso bile opravljene, ali za storitve, ki so bile opravljene, vendar niso bile pisno in jasno vnaprej dogovorjene med strankama;
2. povračilo za uvrstitev, ohranitev ali širjenje asortimaja oziroma izdelkov;
3. povračilo za skladiščenje ali razstavljanje ali postavitve izdelkov na police na prodajnih mestih, ali za omogočanje dostopnosti takih proizvodov na trgu, ali za stroške osebjem za opremljanje prostorov, uporabljenih za prodajo proizvodov dobavitelja, razen če se dobavitelj in kupec jasno in nedvoumno vnaprej dogovorita v pogodbi o dobavi ali poznejših pisnih dogovorih med dobaviteljem in kupcem, in katerih realizacijo je mogoče dokazati;
4. zaračunavanje stroškov popustov promocije, oglaševanja in trženja kmetijskih in živilskih proizvodov, razen če se dobavitelj in kupec pisno, jasno, nedvoumno in vnaprej dogovorita v pogodbi o dobavi ali poznejših pisnih dogovorih med dobaviteljem in kupcem, in katerih realizacijo je mogoče dokazati;
5. povračilo stroškov za sklenitev pogodbe;
6. prispevek za širitev prodajne mreže trgovine, izboljšanje ali preureditve obstoječih prodajnih mest, širitev skladiščnih kapacitet, širitev distribucijskega omrežja in podobnih aktivnosti;
7. vračilo neprodanih hitro pokvarljivih kmetijskih in živilskih proizvodov in proizvodov, katerih rok uporabe je še najmanj ena tretjina obdobja od dostave do zapadlosti, ne da bi kupec plačal za te neprodane proizvode ali ne da bi plačal za odstranitev teh proizvodov ali oboje, razen če je bilo vračilo kmetijskih in živilskih proizvodov, ki niso hitro pokvarljivi, jasno in nedvoumno vnaprej dogovorjeno v pogodbi o dobavi ali v poznejših pisnih dogovorih med dobaviteljem in kupcem, katerih realizacijo je mogoče dokazati;
8. plačilo blaga, ki ni bilo prodano v času trajanja akcije, po nabavnih akcijskih cenah;
9. redno ali nesorazmerno zaračunavanje popusta za plačilo računov pred rokom zapadlosti;
10. zaračunavanje nadomestila za zmanjšanje prometa, prodaje ali marže zaradi zmanjšane prodaje določenega blaga;
11. nespoštovanje plačilnih rokov iz tega zakona;
12. neprevzemanje dogovorjenih količin izdelkov skladno z dogovorjeno dinamiko odkupa, če ta odstopa od dogovora za več kot 25 odstotkov;
13. pogojevanje sklenitve pogodbe oziroma poslovnega sodelovanja s protidobavo po nekonkurenčnih pogojih;
14. zahteva po ekskluzivnosti prodaje posameznega blaga, razen za blago, ki je proizvedeno za prodajo po trgovinski blagovni znamki ali na zahtevo stranke in po strankinih specifikacijah;
15. pogojevanje sklenitve ali podaljšanja pogodbe ali prevzema izdelkov z zahtevo po proizvodnji in dobavi izdelkov za trgovinsko blagovno znamko, ki se štejejo za zamenljive z blagovnimi znamkami proizvajalca;
16. zahteva kupca, da dobavitelj ne prodaja izdelkov tretjim strankam po nižjih cenah od tistih, ki jih plača sam;
17. odpoved naročila hitro pokvarljivih kmetijskih in živilskih proizvodov v tako kratkem roku, da za dobavitelja ni mogoče razumno pričakovati, da bo našel nadomestni način za trženje ali uporabo teh proizvodov; odpoved v roku, krajšem od 30 dni, se vedno šteje kot kratek rok;
18. diskriminacijo ali nesorazmerno zaračunavanje nadomestila za razkladanje dobavljenega blaga;
19. zahteva po plačilu za poslabšanje ali izgubo kmetijskih in živilskih proizvodov oziroma za oboje, do katerih pride v prostorih kupca ali po prenosu lastništva na kupca, kadar takšno poslabšanje ali izguba ni posledica malomarnosti ali krivde dobavitelja;
20. prenos poslovnega tveganja na stranko po dobavi za naložene globe ali druge kazni, razen če je globa ali druga naložena kazen zaradi pomanjkljivosti blaga, za katero je odgovoren dobavitelj;
21. določanje nesorazmernih ali nepoštenih pogodbenih kazni;
22. prepoved odstopa terjatev;
23. zavrnitev pisne potrditve pogojev pogodbe o dobavi med kupcem in dobaviteljem, ali neizpolnjevanje obveznosti iz 66. člena tega zakona glede pisne oblike oziroma obveznih sestavin pogodbe;
24. enostranska sprememba pogojev pogodbe o dobavi kmetijskih in živilskih proizvodov, ki zadevajo pogostost, način, kraj, roke ali obseg dobave ali dostave kmetijskih in živilskih proizvodov, standarde kakovosti, plačilne pogoje ali cene, oziroma ki zadevajo opravljanje storitev;

25. protipravna pridobitev, uporaba ali razkritje poslovne skrivnosti dobavitelja s strani kupca v skladu z zakonom, ki ureja poslovno skrivnost;

26. grožnje kupca s povračilnimi ukrepi (npr. umik proizvodov iz ponudbe, zmanjšanje naročenih količin proizvodov ali prekinitve določenih storitev, ki jih kupec opravlja za dobavitelja, kot so trženje ali promocije proizvodov dobavitelja) oziroma izvedba takšnih ukrepov, če dobavitelj uveljavlja svoje pogodbene ali zakonske pravice, vključno z vložitvijo prijave pri organih iz 69. člena tega zakona ali s sodelovanjem s temi organi med postopkom;

27. zahteva kupca po nadomestilu za stroške, nastale pri preučevanju prijave strank v zvezi s prodajo proizvodov dobavitelja, čeprav ne gre za malomarnost ali krivdo dobavitelja.

(5) Na glede na 4. točko prejšnjega odstavka je celotno ali delno kritje stroškov popustov, s strani dobavitelja, za kmetijske in živilske proizvode, ki jih je kupec prodal v okviru promocije, prepovedano, razen če kupec pred promocijo, ki jo je začel, opredeli trajanje promocije in pričakovano količino kmetijskih in živilskih proizvodov, ki naj bi bili naročeni po znižani ceni.

(6) Kadar kupec za primere nedovoljenih ravnanj iz 3. in 4. točke četrtega odstavka tega člena zahteva plačilo, kupec dobavitelju zagotovi pisno oceno plačil na enoto ali skupnih plačil ter pisno oceno stroškov in podlago za to oceno, ki je lahko v obliki cenika aktivnosti storitev ali cenika marketinških oziroma promocijskih aktivnosti.

(7) Nedovoljena ravnanja iz četrtega odstavka tega člena pomenijo prevladujoče obvezne določbe, ki se uporabljajo za vsak primer, ki spada na področje uporabe nedovoljenih ravnanj, ne glede na pravo, ki bi se sicer uporabilo za pogodbo o dobavi med strankama.

(8) Če pogodba vsebuje nedovoljena ravnanja, so takšna določila pogodbe nična.

65. člen

(pogodbena razmerja v sektorju mleka in mlečnih izdelkov)

(1) Pogodbe, katerih predmet je odkup surovega mleka, namenjenega predelavi, in se sklenejo med proizvajalcem mleka in odkupovalci oziroma predelovalci mleka, morajo izpolnjevati pogoje iz predpisov Unije in morajo biti sklenjene v pisni obliki.

(2) Podrobnejše pogoje iz tega člena predpiše vlada.

66. člen

(pisnost pogodb)

(1) Pogodbe v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi morajo biti sklenjene v pisni obliki in pred dobavo blaga ter vsebovati naslednje obvezne sestavine:

1. okvirna vrednost prometa in okvirni cenik blaga;
2. okvirna količina blaga in okvirni časovni razpored dobave blaga, če gre za blago iz 1. točke tretjega odstavka 62. člena tega zakona;
3. trajanje pogodbe, ki se lahko sklene za določen ali nedoločen čas z določili o odpovedi;
4. podrobnosti o plačilnih rokih in postopkih;
5. načine dobave blaga;
6. pravila, ki se uporabljajo za spremembo cene blaga, in
7. pravila, ki se uporabijo v primeru višje sile.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek pisne pogodbe niso obvezne, če vrednost pogodb med dvema subjektoma v posameznem koledarskem letu ne preseže 15.000 eurov, za ta del pa morajo biti izdane dobavnice ali odkupni blok, razen če dobavitelj od kupca zahteva sklenitev pisne pogodbe.

(3) Za pogodbe iz 65. člena tega zakona se ta člen ne uporablja.

(4) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se ne uporabljajo kadar sporazum o dobavi zadeva proizvode, ki jih član organizacije proizvajalcev, vključno z zadrugo, odda organizaciji proizvajalcev, katere član je dobavitelj, če statut te organizacije proizvajalcev ali pravila in odločitve, ki so v njem določeni ali iz njega izhajajo, vsebujejo določbe s podobnimi učinki, kot jih imajo pogoji sporazuma o dobavi.

67. člen

(dolžno nadzorstvo)

(1) Vodstveni ali nadzorni organ kupca iz 64. člena tega zakona mora redno in strokovno izvajati nadzor nad vsemi subjekti podjetja tako, da oblikuje ustrezne delovne procese ter nadzoruje in preverja ravnanje podjetja, zaposlenih ter zunanjih sodelavcev podjetja, ki ravna v imenu podjetja, tako da ne pride do možnih kršitev 64. člena tega zakona.

(2) Vodstveni ali nadzorni organ odgovornost za izvajanje dolžnega nadzorstva iz prejšnjega odstavka ne more prenesti na drugo odgovorno osebo.

68. člen

(področje uporabe)

(1) Določbe tega poglavja se uporabljajo za prodajo kmetijskih in živilskih proizvodov, pri kateri je dobavitelj oziroma kupec ali pa oba ustanovljena v EU.

(2) Določbe tega poglavja se uporabljajo tudi za storitve, ki jih kupec opravlja za dobavitelja, če so izrecno navedene v tem poglavju.

(3) Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za sporazume med dobavitelji in potrošniki.

69. člen

(prijave)

(1) Dobavitelji lahko vložijo prijave nedovoljenih ravnanj v Republiki Sloveniji pri Javni agenciji Republike Slovenije za varstvo konkurence oziroma pri izvršilnemu organu v državi članici, v kateri je ustanovljen dobavitelj ali pri izvršilnemu organu v državi članici, v kateri je ustanovljen kupec, za katerega se sumi, da je izvajal nedovoljena ravnanja. Prijava se vložijo pri izvršilnem organu, ki je pristojen za obravnavo nedovoljenih ravnanj iz 64. člena tega zakona.

(2) Organizacije proizvajalcev, druge organizacije dobaviteljev in združenja takšnih organizacij lahko vložijo prijavo iz prejšnjega odstavka na zahtevo enega ali več svojih članov ali, na zahtevo enega ali več članov njihovih članic organizacij, kadar ti člani menijo, da so prizadeti zaradi nedovoljenih ravnanj. Druge organizacije, ki predstavljajo dobavitelje, lahko na zahtevo dobavitelja in v njegovem interesu vložijo prijavo, in sicer pod pogojem, da so takšne organizacije neodvisne neprofitne pravne osebe.

(3) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence sprejme potrebne ukrepe za ustrezno zaščito identitete prijavitelja, članov ali dobaviteljev iz tega člena ter za ustrezno zaščito vseh drugih informacij, v zvezi s katerimi prijavitelj meni, da bi razkritje takih informacij škodovalo interesom prijavitelja, članov ali dobaviteljev. Prijavitelj opredeli morebitne informacije, v zvezi s katerimi zahteva zaupnost.

(4) Če Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence po prejemu prijave iz prvega ali drugega odstavka tega člena meni, da ni zadostne podlage za obravnavo prijave, v roku, ki ni daljši od 30 dni po prejemu prijave, o tem obvesti prijavitelja.

(5) Če Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence meni, da obstajajo zadostni razlogi za obravnavo prijave, zoper kupca uvede postopek in o tem obvesti prijavitelja.

(6) Če Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence ugotovi eno ali več nedovoljenih ravnanj iz 64. člena tega zakona, od kupca zahteva, da z nedovoljenimi ravnanji preneha.

70. člen

(sodelovanje med izvršilnimi organi)

(1) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence sodeluje na področju odpravljanja nepravilnosti v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi z drugim izvršilnimi organi držav članic in z Evropsko komisijo pri postopkih s čezmejno razsežnostjo, s tem namenom se:

- udeležuje sestankov v skladu z Direktivo 2019/633/EU,
- sprejme priporočila iz Direktive 2019/633/EU.

(2) Ministrstvo in Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence skleneta dogovor o financiranju izvajanja aktivnosti Javne agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence iz tega člena, v kateri se natančneje določijo medsebojne pravice, obveznosti, roki in način plačila. Ta dogovor je sestavni del letne pogodbe o financiranju.

71. člen

(poročanje)

(1) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence vsako leto do 15. marca na svoji spletni strani objavi letno poročilo o svojih dejavnostih s področja nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi in s tem seznaniti ministra in ministra pristojnega za trgovino. Poročilo za vsak zaključeni postopek vsebuje kratek opis zadeve, rezultat postopka in po potrebi sprejeto odločitev pri čemer veljajo zahteve glede zaupnosti iz tretjega odstavka 69. člena tega zakona. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence seznanja ministra in ministra pristojnega za trgovino z začetkom in zaključki posameznega postopka nadzora.

(2) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence do 15. marca vsako leto Komisiji pošlje poročilo o nedovoljenih ravnanjih v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi. Poročilo vsebuje zlasti vse ustrezne podatke o uporabi in izvrševanju določb tega poglavja v prejšnjem letu.

VIII. Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano

72. člen

(varuh)

(1) Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano (v nadaljnjem besedilu: varuh):

1. spremlja ravnanja deležnikov v verigi preskrbe s hrano in opozarja na sume slabih poslovnih praks,
2. objavlja primere dobrih poslovnih praks na spletni strani varuha,

3. ozavešča deležnike v verigi preskrbe s hrano in obvešča javnost o svojem delovanju,
4. vsak mesec obiše najmanj tri deležnike, ki delujejo kot dobavitelji, pridelovalci, predelovalci, posredniki, ali trgovci,
5. mesečno spremlja novo ustanovljena podjetja v verigi preskrbe s hrano in jih ozavešča o nedovoljenih ravnanjih,
6. pripravi najmanj dve novinarski konferenci na leto, na katerih predstavi vsebino svojega dela,
7. pripravi najmanj dva strokovna dogodka letno s področja verige preskrbe s hrano.

(2) Varuh priglasí Javni agenciji Republike Slovenije za varstvo konkurence morebitna nedovoljena ravnanja.

(3) Poleg obveznosti iz prvega odstavka tega člena, varuh:

1. do desetega delovnega dne v naslednjem mesecu, pripravi vsebinsko poročilo ministru in ministru, pristojnem za trgovino, o svojih aktivnostih in stanju v verigi preskrbe s hrano. Del poročila so podatki za obračun stroškov in izplačilo mesečne nagrade,
2. je dolžan delovati na področju spremljanja, ozaveščanja in preprečevanja nepoštenih poslovnih praks v verigi preskrbe s hrano najmanj tri dni v tednu,
3. do 30. aprila za preteklo koledarsko leto pripravi poročilo o opravljenem delu ter predlaga sprejetje ukrepov, ki pozitivno vplivajo na verigo preskrbe s hrano. Poročilo se predloži vladi v seznanitev.

73. člen

(imenovanje, razrešitev in financiranje varuha)

(1) Varuha na predlog ministra in v soglasju z ministrom, pristojnim za trgovino, imenuje vlada za obdobje petih let.

(2) Minister za varuha predlaga osebo, ki uživa strokovni in moralni ugled v verigi preskrbe s hrano. Predlagani kandidat za varuha ne sme imeti funkcije v državnem organu, organu politične stranke ali organu sindikata ter ne sme biti član v organu upravljanja ali nadzora pravne osebe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane, niti ne sme biti kmet, samostojni podjetnik posameznik ali ustanovitelj ali družbenik v gospodarski družbi, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane. Glede nasprotja interesov ter daril se za varuha, tudi če ni javni uslužbenec, uporabljajo določbe predpisov, ki se uporabljajo za javne uslužbence. Za varuha je lahko imenovan kandidat:

1. ki je državljan Republike Slovenije;
2. ki obvlada uradni jezik;
3. ki ni pravnomočno obsojen na kazen zapora več kot enega leta;
4. ki ima najmanj pet let delovnih izkušenj na področju pridelave, predelave, distribucije ali prodaje kmetijskih ali živilskih proizvodov;
5. uživa strokovni in moralni ugled.

(3) Varuh svoje delo opravlja nepoklicno. Pri svojem delu je neodvisen in samostojen ter ravna častno in pošteno.

(4) Vlada lahko na predlog ministra in v soglasju z ministrom, pristojnim za trgovino, predčasno razreši varuha, če:

1. to sam zahteva;
2. trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje svojega dela;
3. krši svoje obveznosti;
4. je bil v času trajanja mandata pravnomočno obsojen na kazen zapora več kot enega leta;
5. nastopi funkcijo v državnem organu, organu politične stranke ali organu sindikata, če postane član v organu upravljanja ali nadzora pravne osebe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo distribucijo ali

prodajo hrane, ali če postane kmet, samostojni podjetnik posameznik ali ustanovitelj ali družbenik v gospodarski družbi, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane.

(5) Varuh deluje na sedežu ministrstva, ki zagotavlja materialna in finančna sredstva za njegovo delovanje. Varuh je upravičen do nagrade za svoje opravljeno delo in do povračila potnih stroškov.

(6) Varuh ima uradne ure na sedežu ministrstva po v naprej določenem urniku, objavljanem na spletni strani varuha, v obsegu najmanj štirih ur tedensko. Varuh je dolžan delovati na področju spremljanja, ozaveščanja in preprečevanja nepoštenih poslovnih praks v verigi preskrbe s hrano najmanj tri dni v tednu in je upravičen do nagrade v višini 60% 46. plačnega razreda javnih uslužbencev.

(7) Podrobnejše pogoje o delovanju, predčasni razrešitvi in financiranju varuha predpiše vlada.

(8) Obstoje kršitve obveznosti iz prejšnjega člena presoja tričlanska komisija, sestavljena iz dveh predstavnikov ministrstva in predstavnika ministrstva, pristojnega za trgovino. Komisijo imenuje minister v soglasju z ministrom, pristojnim za trgovino.

74. člen

(alternativno reševanje sporov)

Varuh lahko ne glede na pravico dobaviteljev do vložitve prijav nedovoljenih ravnanj iz 64. člena spodbuja prostovoljno uporabo učinkovitih in neodvisnih mehanizmov alternativnega reševanja sporov, kakršna je mediacija, ki jo lahko sprožijo dobavitelji ali kupci z namenom rešitve sporov med dobavitelji in kupci v zvezi z uporabo nedovoljenih ravnanj s strani kupca.

IX. Spodbujanje lokalnih trgov, podpora projektom za izobraževanje in informiranje javnosti

75. člen

(pomoč za pospeševanje prodaje)

(1) Za pospeševanje prodaje kmetijskih proizvodov in živil se lahko uvedejo pomoči za promocijo in trženje v skladu s predpisi Unije.

(2) Vlada podrobneje določi pristojni organ za izvajanje ukrepov pomoči iz prejšnjega odstavka, vrste ukrepov, obveznosti pristojnega organa pri posameznem ukrepu in način financiranja, pogoje in merila za dodelitev sredstev in druge potrebne določbe za izvajanje pomoči iz tega člena, če niso določeni s predpisi Unije.

76. člen

(informiranje javnosti o prehrani in živilstvu)

(1) Za izboljšanje informiranosti javnosti o kmetijstvu, hrani in živilstvu, pomenu lokalne ponudbe, pomenu zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane ministrstvo izvaja dejavnosti informiranja, oglaševanja in promocije s poudarkom na posebnih lastnostih kmetijskih proizvodov oziroma živil, shemah kakovosti, kakovosti kmetijskih proizvodov oziroma živil, večji prepoznavnosti lokalnih proizvodov, verigi preskrbe s hrano, združevanju proizvajalcev, inovativnem pristopu in povečevanju konkurenčnosti pridelave in predelave hrane.

(2) Dejavnosti informiranja, oglaševanja in promocije iz prejšnjega odstavka vključujejo zlasti:

- širjenje informacij in znanj z izobraževanjem, informiranjem in oglaševanjem prek različnih tržno-komunikacijskih orodij in kanalov;
- organiziranje izobraževalnih in promocijskih dogodkov, pokušanj, razstav, prodajnih obiskov in podobnih dogodkov v zvezi z odnosi z javnostmi ter udeležbo na sejmih;
- raziskovanje trga, statistične analize in ocenjevanje učinkovitosti dejavnosti informiranja in promocije.

(3) Ministrstvo izvaja dejavnosti informiranja, oglaševanja in promocije na podlagi predpisov, ki urejajo javna naročila, in predpisov, ki urejajo državne pomoči.

(4) Ministrstvo lahko za namene iz prvega odstavka tega člena pridobiva, uporablja in obdeluje kontaktne podatke (npr. naziv in elektronski naslov iz zbirne vloge), ki se vložijo na ministrstvo v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

77. člen

(projekti informiranja javnosti)

(1) Ministrstvo lahko sofinancira projekte, ki prispevajo k informiranju javnosti, oglaševanju in promociji na področju kmetijstva, hrane in živilstva, pomenu lokalne ponudbe, pomenu zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane ministrstvo s posebnim poudarkom na posebnih lastnostih kmetijskih proizvodov oziroma živil, shemah kakovosti kmetijskih proizvodov oziroma živil, varnosti in kakovosti kmetijskih proizvodov oziroma živil, verigi preskrbe s hrano, združevanju proizvajalcev in povečevanju konkurenčnosti pridelave in predelave hrane.

(2) Vlada podrobneje določi upravičence, merila in višino sredstev za projekte iz prejšnjega odstavka.

(3) Ministrstvo izvaja javne razpise v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance.

78. člen

(subvencioniranje nabave živil ter izvedbe izobraževanj za namen informiranja javnosti)

(1) Za informiranje javnosti o živilih lahko ministrstvo pravnim osebam s področja dejavnosti vzgoje in izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva in invalidskega varstva subvencionira nabavo živil oziroma izobraževanje s področja živil.

(2) Minister podrobneje določi upravičence, ukrepe, pogoje glede živil in izvedbe izobraževanj, način izvedbe subvencioniranja ter višino sredstev za dejavnosti iz prejšnjega odstavka.

79. člen

(javno naročanje živil)

(1) Naročniki po predpisih o javnem naročanju so pri realizaciji javnih naročil, ki se nanašajo na živila, dolžni upoštevati delež ekoloških živil, živil iz shem kakovosti ter lokalno pridelanih oziroma predelanih živil katerega višina izhaja iz predpisa, ki ureja zeleno javno naročanje.

(2) Naročniki iz prejšnjega odstavka do konca marca za preteklo koledarsko leto pripravijo poročilo, iz katerega so razvidne količine vseh prejetih živil ter količine prejetih ekoloških živil, živil iz shem kakovosti ter lokalno pridelanih oziroma predelanih živil in ga objavijo na svoji spletni strani. Količine morajo biti izražene v kilogramih ter odstotku glede na vsa prejeta živila.

(3) Naročniki iz prvega odstavka tega člena v roku treh mesecev po plačilu zadnjega računa, ki se nanaša na javno naročilo iz prvega odstavka tega člena, pripravijo končno poročilo, iz katerega so za vsako leto realizacije javnega naročila razvidne količine vseh prejetih živil ter količine prejetih ekoloških živil ter živil iz shem kakovosti ter lokalno pridelanih oziroma predelanih živil. Količine morajo biti izražene v kilogramih ter odstotku glede na vsa prejeta živila. Končno poročilo objavijo na svoji spletni strani.

(4) Pri ekoloških živilih in živilih iz shem kakovosti mora biti iz spremne dokumentacije razvidna tudi njihova sledljivost.

80. člen

(storitev priprave in dostave hrane ter storitve dobave šolskih obrokov)

Javni zavod kot naročnik gostinskih storitev ter izvajalec teh gostinskih storitev morata za vsa naročila ne glede na njihovo vrednost upoštevati deleže iz predpisa, ki ureja zeleno javno naročanje za ekološka živila in živila iz shem kakovosti.

X. Posvetovalna telesa in strokovne komisije

81. člen

(strokovno posvetovalno telo ministra)

(1) Za obravnavo strokovnih vprašanj s področja hrane in živilstva oziroma za svetovanje pri oblikovanju prehranske oziroma živilske politike lahko minister ustanovi strokovni svet kot svoje strokovno-posvetovalno telo (v nadaljnjem besedilu: strokovni svet).

(2) Strokovni svet ima naslednje naloge:

- svetuje ministru glede posameznih strokovnih vprašanj s področja prehrane oziroma živilstva,
- svetuje ministru pri pripravi ukrepov na področju prehrane in živilstva.

(3) Strokovni svet ima največ 9 članov. Člane strokovnega sveta imenuje in razrešuje minister izmed strokovnjakov s področja hrane in živilstva, in sicer:

- dva na predlog ministra pristojnega za kmetijstvo,
- dva na predlog visokošolskih zavodov,
- en na predlog Kmetijsko gozdarske zbornice,
- en na predlog Zadružne zveze Slovenije,
- dva na predlog Gospodarske zbornice, Zbornice kmetijskih in živilskih proizvodov,
- en na predlog Trgovinske zbornice Slovenije.

(4) Člani strokovnega sveta med seboj izberejo predsednika oziroma predsednico. Predsednik imenuje izmed članov sveta svojega namestnika.

(5) S poslovnikom se podrobneje določi način delovanja strokovnega sveta.

(6) Člani strokovnega sveta so imenovani za čas trajanja mandata vsakokratnega ministra. S prenehanjem mandata ministra preneha tudi mandat članov sveta.

(7) Kritje materialnih stroškov in strokovno-administrativna dela za strokovni svet zagotavlja ministrstvo.

82. člen

(strokovna komisija)

- (1) Če je za odločanje o posameznih vsebinah iz tega zakona potrebno dodatno strokovno znanje, se lahko imenuje strokovna komisija, ki poda neobvezno in obrazloženo strokovno mnenje.
- (2) Minister predpiše sestavo, pogoje za imenovanje, naloge strokovne komisije, način delovanja komisije, in druga podrobnejša vprašanja za posamezno strokovno komisijo iz prejšnjega odstavka.
- (3) Minister s sklepom imenuje člane strokovne komisije iz tega člena.

XI. Pridobivanje, uporaba podatkov in vodenje evidenc

83. člen

(upravljanje in vodenje zbirk ter obveznost posredovanja podatkov)

- (1) Ministrstvo upravlja in vodi zbirke podatkov iz tega zakona, če ni s tem zakonom določeno drugače.
- (2) Upravljanje zbirk podatkov pomeni določanje enotnih postopkov in kontrol za vodenje zbirk podatkov, vodenje pa pomeni vpis, spreminjanje in izbris individualnih podatkov ter odločanje v teh postopkih.
- (3) Zbirke podatkov po tem zakonu se vodijo centralno in v računalniški obliki.
- (4) Podatki v zbirkah podatkov iz tega zakona se hranijo trajno, vključno z identifikacijsko številko subjekta, razen osebnih podatkov, ki se hranijo le toliko časa, dokler je to potrebno za doseg namena, zaradi katerega so se zbirali ali nadalje obdelovali.
- (5) Zavezanci za vpis v zbirke podatkov po tem zakonu morajo posredovati resnične podatke.

84. člen

(evidenca shem kakovosti)

- (1) Evidenca je namenjena spremljanju in kontroli podeljenih certifikatov za kmetijske proizvode, živila in vina iz shem kakovosti zaščitena označba porekla in zaščitena geografska označba, geografska označba za žgane pijače, zajamčena tradicionalna posebnost in neobvezne navedbe kakovosti za kmetijske proizvode in živila, »izbrana kakovost«, »višja kakovost« ter podeljenih nacionalnih zaščitnih znakov, izvajanju ukrepov kmetijske politike ter zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov.
- (2) V evidenci shem kakovosti se vodijo ali prevzemajo zlasti naslednji podatki:
 - o izdanih certifikatih, razen za shemo kakovosti neobvezne navedbe kakovosti;
 - o količini kmetijskih proizvodov in živil iz shem kakovosti;
 - o podeljenih nacionalnih zaščitnih znakih iz 26. člena tega zakona za sheme kakovosti iz prejšnjega odstavka in naravne mineralne vode iz zakona, ki ureja varno hrano in krmo;
 - o zavezancih iz 2. in 3. točke 148. člena zakona, ki ureja kmetijstvo;

- iz točke a) prvega odstavka in prve alineje tretje točke 151. člena zakona, ki ureja kmetijstvo (KMG-MID, če ta obstaja ter kmetijska zemljišča v uporabi);
- iz 7. in 8. točke 155. člena zakona, ki ureja kmetijstvo (o površini posamezne vrste zelenjave oziroma zelišč, ki se prideluje na posameznem GERK v tekočem koledarskem letu in ki je zbrana ob oddaji zbirne vloge in o oceni letnega pridelka za posamezne vrste zelenjadnic in zelišč v skladu z metodologijo, ki je določena v predpisu, ki ureja evidenco iz tega člena);
- o staležu rejnih živali iz zakona, ki ureja zdravje živali
- iz 3., 4. in 6. točke 173. člena zakona, ki ureja kmetijstvo.

(3) Evidenco vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona.

(4) Zavezanci za vpis v evidenco shem kakovosti so fizične in pravne osebe, ki so vključene v sheme kakovosti iz prvega odstavka tega člena.

(5) Zavezanci za vpis v evidenco shem kakovosti, za katere podatkov o količini kmetijskih proizvodov in živil iz shem kakovosti ni mogoče pridobiti iz evidenc po tem zakonu, morajo organizacijam za kontrolo in certificiranje iz tretjega odstavka tega člena do predpisanega datuma sporočiti količino kmetijskih proizvodov in živil iz shem kakovosti, ki so jih proizvedli v preteklem letu.

(6) Ministrstvo objavi podatke o izdanih certifikatih iz prve alineje drugega odstavka tega člena na spletni strani ministrstva.

(7) Podatki o zavezancih iz četrtega odstavka tega člena, ki so navedeni na certifikatu, so javni (ime, priimek, firma, skupina proizvajalcev in njeni člani, naslov, dejavnost, pridelava in predelava (razen količin),).

(8) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobivajo podatke in ravnajo s pridobljenimi podatki, ki so davčna tajnost, v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(9) Sredstva za vodenje evidence se zagotovijo iz proračuna ministrstva. Organizacija iz tretjega odstavka tega člena in ministrstvo skleneta pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij.

(10) Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister.

85. člen

(evidenca pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil)

(1) Evidenca je namenjena spremljanju in kontroli ekološke pridelave ter predelave in kontroli ukrepov kmetijske politike.

(2) V evidenci pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil se vodijo ali prevzemajo naslednji podatki:

- iz o zavezancih iz xx. člena zakona, ki ureja kmetijstvo za pridelovalce in predelovalce ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil;
- za pridelovalce tudi podatki iz RKG (KMG-MID, kmetijska zemljišča v uporabi);
- pridelava oziroma predelava kmetijskega proizvoda ali živila;
- kontrole, ki jih izvajajo organizacije za kontrolo ali certificiranje;
- izdani certifikati;
- dovoljenja za izjemo od pravil ekološkega kmetovanja
- skupine izvajalcev in njihovih članov;
- iz xx. člena zakona, ki ureja kmetijstvo (podatki iz zbirnih vlog, drugih vlog in zahtevkov za ukrepe kmetijske politike);
- iz xx. člena zakona, ki ureja kmetijstvo (stalež po vrstah rejnih živali, identifikacijski in drugi podatki o rejnih živalih).

- (3) Skupina izvajalcev je pravna oseba, registrirana v skladu z zakonom, ki ureja zadruga, ali zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ki povezuje pridelovalce in predelovalce ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil.
- (4) Zavezanci za vpis v evidenco pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil so pridelovalci in predelovalci ekoloških kmetijskih proizvodov in živil.
- (5) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona na spletni strani ministrstva objavijo certifikate za ekološko pridelavo in predelavo iz tretje alineje drugega odstavka tega člena.
- (6) Podatki o pridelovalcu in predelovalcu ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil, podatki o kmetijskih zemljiščih v uporabi, podatki o pridelavi in predelavi kmetijskih proizvodov ali živil (razen količin), podatki o izdanih certifikatih, podatki o skupinah izvajalcev in njihovih članov ter podatki o vrstah rejnih živalih so javni.
- (7) Evidenco vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona.
- (8) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobivajo podatke in ravnajo s pridobljenimi podatki, ki so davčna tajnost, v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.
- (9) Sredstva za vodenje evidence se zagotovijo iz proračuna ministrstva. Organizacija iz četrtega odstavka tega člena in ministrstvo skleneta pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij.
- (10) Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister v skladu s predpisi Unije.

86. člen

(evidenca ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala in rastlinskega razmnoževalnega materiala iz preusmeritve, ekološko vzrejenih živali in ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture)

- (1) Evidenca ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala in rastlinskega razmnoževalnega materiala iz preusmeritve, ekološko vzrejenih živali in ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture je namenjena spremljanju in nadzoru ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala in rastlinskega razmnoževalnega materiala iz preusmeritve, spremljanju in nadzoru ekološko vzrejenih živali in ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture.
- (2) V evidenci iz tega člena se vodijo naslednji podatki:
- za ekološko vzrejene živali: firma ali ime in priimek fizične ali pravne osebe, sedež ali naslov s hišno številko fizične ali pravne osebe, kontaktni podatki, vrsta živali, število razpoložljivih živali, spol, pasma živali, linija živali, starost živali in druge informacije v skladu s predpisi Unije;
 - za ekološki rastlinski razmnoževalni material in rastlinski razmnoževalni material iz preusmeritve: firma ali ime in priimek fizične ali pravne osebe, sedež ali naslov s hišno številko fizične ali pravne osebe, kontaktni podatki, vrsta in sorta rastlinskega razmnoževalnega materiala, količina rastlinskega razmnoževalnega materiala ter obdobje razpoložljivosti;
 - za ekološko gojene nedorasle organizme iz akvakulture: firma ali ime in priimek fizične ali pravne osebe, sedež ali naslov s hišno številko fizične ali pravne osebe, kontaktni podatki, vrsta iz akvakulture, pridelovalna zmogljivost in zdravstveno stanje v skladu s predpisi Unije.
- (3) Vpis v evidenco iz tega člena je prostovoljen. V evidenco se lahko vpišejo fizične in pravne osebe, ki tržijo ekološki rastlinski razmnoževalni material in rastlinski razmnoževalni material iz preusmeritve, ekološko vzrejene živali in ekološko gojene nedorasle organizme iz akvakulture. Fizične in pravne osebe se v evidenco vpišejo na podlagi vloge. Ministrstvo izbriše fizično in pravno osebo iz evidence na zahtevo stranke ali po uradni dolžnosti, če ta ne izpolnjuje več pogojev za vpis.

(4) Evidenco vodi in upravlja ministrstvo.

(5) Evidenca iz tega člena je javna in je objavljena na spletni strani ministrstva.

(6) Podrobnejše pogoje za vpis v evidenco predpiše minister v skladu s predpisi Unije.

87. člen

Evidenca dovoljenih proizvodov in snovi za uporabo v ekološkem kmetovanju

(1) Evidenca dovoljenih proizvodov in snovi za uporabo v ekološkem kmetovanju je namenjena spremljanju in nadzoru ponudbe snovi in proizvodov, ki se lahko uporabljajo v ekološkem kmetovanju in pomoči ekološkim pridelovalcem in predelovalcem pri njihovem delu.

(2) Za dovoljene proizvode in snovi v ekološkem kmetovanju se štejejo se štejejo proizvodi in snovi, ki vsebujejo:

- aktivne snovi v fitofarmaceutskih sredstvih,
- gnojila, sredstva za izboljšavo tal in hranilne snovi,
- neekološka posamična krmila iz rastlin, alg, živali ali kvasa ali posamična krmila mikrobiološkega ali rudninskega izvora,
- kmni dodatki in pomožna tehnološka sredstva,
- sredstva za čiščenje in razkuževanje,
- aditivi za živila in pomožna tehnološka sredstva,
- neekološke sestavine kmetijskega izvora, ki se uporabljajo v pridelavi predelane ekološke hrane,
- pomožna tehnološka sredstva za pridelavo kvasa in proizvodov iz kvasa,
- proizvodi in snovi, ki se uporabljajo v ekološki pridelavi vina.

(3) V evidenci se vodijo ter obdelujejo naslednji podatki: ime snovi oziroma proizvoda, firma ali ime in priimek ponudnika, sedež ali naslov s hišno številko fizične ali pravne osebe, kontaktni podatki, vrsta dovoljene snovi iz drugega odstavka tega člena, pogoj in namen uporabe ter druge informacije v skladu s predpisi Unije.

(4) Vpis v evidenco iz tega člena je prostovoljen. V evidenco se lahko vpišejo fizične in pravne osebe, ki ponujajo snovi, ki so dovoljene v ekološkem kmetovanju.

(5) Evidenca iz tega člena je javna in je objavljena na spletni strani ministrstva.

(6) Evidenco vodijo izvajalci, ki to delo izvajajo kot javno pooblastilo in so izbrani na javnem razpisu.

(7) Sredstva za vodenje evidence se zagotovijo iz proračuna ministrstva. Izvajalec iz prejšnjega odstavka tega člena in ministrstvo skleneta pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij.

(8) Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister v skladu s predpisi Unije.

88. člen

(evidenca pridelovalcev integriranih kmetijskih proizvodov ali živil)

(1) Zavezanci za vpis v evidenco so pridelovalci integriranih kmetijskih proizvodov in živil.

(2) V evidenci pridelovalcev integriranih proizvodov ali živil se vodijo ali prevzemajo naslednji podatki:

- iz 24. člena tega zakona za pridelovalce integriranih kmetijskih proizvodov ali živil;
- za pridelovalce tudi podatki iz RKG (KMG-MID, kmetijska zemljišča v uporabi);

- pridelava kmetijskega proizvoda ali živila;
- kontrole, ki jih izvajajo organizacije za kontrolo ali certificiranje;
- izdani certifikati;
- iz xx. člena zakona, ki ureja kmetijstvo (podatki iz zbirnih vlog, drugih vlog in zahtevkov za ukrepe kmetijske politike).

(3) Evidenco vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona.

(4) Evidenca je namenjena spremljanju in kontroli integrirane pridelave in kontroli ukrepov kmetijske politike.

(5) Podatki o pridelovalcu integriranih kmetijskih proizvodov ali živil, podatki o kmetijskih zemljiščih v uporabi, podatki o pridelavi kmetijskih proizvodov ali živil (razen količin), podatki o izdanih certifikatih so javni.

(6) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobivajo podatke in ravnajo s pridobljenimi podatki, ki so davčna tajnost, v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(7) Ministrstvo objavi tehnološka navodila za integrirano pridelavo poljščin, zelenjave, hmelja, sadja in oljk ter grozdja na osrednjem spletnem mestu državne uprave. Podatke se posodablja do meseca aprila in veljajo za tekoče koledarsko leto.

(8) Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister v skladu s predpisi Unije.

89. člen

(evidenca pridelovalcev in predelovalcev živil iz sheme živilo iz živalim prijazne reje)

(1) Zavezanci za vpis v evidenco so pridelovalci in predelovalci živil iz sheme živilo iz živalim prijazne reje.

(2) V evidenci pridelovalcev in predelovalcev živil iz sheme živilo iz živalim prijazne reje se vodijo ali prevzemajo naslednji podatki:

- iz xx člena Zakona, ki ureja kmetijstvo (*sedanji 140. člena Zkme - evidenca subjektov*), za pridelovalce in predelovalce živil iz sheme živilo iz živalim prijazne reje;
- za pridelovalce tudi podatki iz RKG (KMG-MID);
- iz evidence imetnikov rejnih živali in evidence rejnih živali iz XX. člena Zakona, ki ureja kmetijstvo;
- vrsto kmetijskega proizvoda ali živila;
- kontrole, ki jih izvajajo organizacije za kontrolo ali certificiranje;
- izdani in razveljavljeni oziroma odvzeti certifikati;
- iz XX. člena Zakona, ki ureja kmetijstvo (podatki iz zbirnih vlog, drugih vlog in zahtevkov za ukrepe kmetijske politike).

(3) Evidenco vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona.

(4) Evidenca je namenjena spremljanju in kontroli pridelave in predelave živil iz živalim prijazne reje in kontroli ukrepov kmetijske politike.

(5) Podatki o pridelovalcu in predelovalcu živil iz sheme živilo iz živalim prijazne reje, podatki o rejnih živalih, podatki o pridelavi in predelavi kmetijskih proizvodov ali živil (razen količin) in podatki o izdanih certifikatih so javni.

(6) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobivajo podatke in ravnajo s pridobljenimi podatki, ki so davčna tajnost, v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

90. člen

(evidenca certifikatov kakovosti za manj odpadne hrane)

- (1) Zavezanci za vpis v evidenco certifikatov kakovosti za manj odpadne hrane so fizične in pravne osebe, ki so vključene v certificiranje za manj odpadne hrane.
- (2) V evidenci certifikatov kakovosti za manj odpadne hrane se vodijo ali prevzemajo zlasti naslednji podatki:
 - o izdanih certifikatih;
 - o vrsti podeljenega znaka (večstopenjski);
 - o nosilcih znaka oz. certifikata;
 - veljavnost certifikata;
- (3) Evidenco vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona.
- (4) Evidenca je namenjena spremljanju in kontroli izdanih certifikatov kakovosti za manj odpadne hrane, podeljenih znakov, izvajanju ukrepov kmetijske politike ter zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov.
- (5) Ministrstvo objavi podatke o izdanih certifikatih iz prve alineje drugega odstavka tega člena na spletni strani ministrstva.
- (6) Podatki o zavezancih iz prvega odstavka tega člena, ki so navedeni na certifikatu, so javni (osebno ime in naslov, firma in sedež oziroma lokacija, dejavnost).
- (7) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 38. člena tega zakona pridobivajo podatke in ravnaajo s pridobljenimi podatki, ki so davčna tajnost, v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.
- (8) Sredstva za vodenje evidence se zagotovijo iz proračuna ministrstva. Organizacija iz tretjega odstavka tega člena in ministrstvo skleneta pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij.

91. člen

(evidenca senena prireja)

- (1) Evidenca senena prireja je namenjena spremljanju in kontroli izvajanja ukrepa senene prireje.
- (2) Zavezanci za vpis v evidenco senena prireja so fizične in pravne osebe, ki so vključene v shemo kakovosti seneno mleko (kravje, ovčje, kozje) oziroma seneno meso.
- (3) V evidenci senena prireja se vodijo ali prevzemajo zlasti naslednji podatki o:
 1. iz RKG o nosilcu KMG;
 2. KMG-MID;
 3. naslovu ali sedežu kmetijskega gospodarstva;
 4. prijavi nosilca KMG pri organizaciji za kontrolo in certificiranje iz zakona, ki ureja hrano;
 5. izdanih certifikatih za shemo kakovosti iz zakona, ki ureja hrano;
 6. GERK-PID.

(4) Evidenco vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje iz zakona, ki ureja hrano.

(5) Podatki iz evidence senena prireja niso javni, razen podatka o izdanih certifikatih

92. člen

(pridobivanje in uporaba podatkov)

(1) Za namen priprave in izvedbe ukrepov kmetijske politike, za zagotavljanje kakovosti hrane in delovanje shem kakovosti, varne hrane, nadzora nad kakovostjo in pravilnostjo označevanja živil, nadzora in spremljanja stanja na trgu, preprečevanja goljufivih oziroma nedovoljenih ravnanj in izvajanja promocij lahko ministrstvo in organi v sestavi pridobivajo, uporabljajo in obdelujejo podatke, vključno z osebnimi podatki, iz vseh zbirk, ki se vodijo v okviru ministrstva in organov v sestavi.

(2) Agencija lahko obdeluje kontaktne podatke upravičencev (telefonska številka in naslov elektronske pošte) tudi za namen njihovega obveščanja v zvezi z izvajanjem ukrepov s področja hrane in živilstva.

(3) Ministrstvo dostopa do pisnih in grafičnih podatkov iz zbirk podatkov iz prvega odstavka tega člena in do kontaktnih podatkov iz drugega odstavka tega člena z neposredno računalniško povezavo, če tehnične možnosti to omogočajo.

(4) Za vodenje in upravljanje zbirk podatkov lahko ministrstvo v evidence z delovnega področja ministrstva prevzame podatke iz evidenc iz tega člena za osebe, ki se v evidence vpisujejo po lastni volji ali so se dolžne vanje vpisati v skladu z zakonom ali pa so v evidence vpisane po uradni dolžnosti.

93. člen

(povezovanje zbirk podatkov)

(1) Za izvajanje nalog z delovnega področja ministrstva in organov v sestavi se evidence z delovnega področja ministrstva in organov v sestavi lahko povezujejo med seboj in z evidencami iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena.

(2) Za medsebojno povezovanje evidenc z delovnega področja ministrstva se za subjekte uporablja identifikacijska številka subjekta, za kmetijska gospodarstva pa KMG-MID, dodeljena v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

(3) Za povezovanje evidenc z delovnega področja ministrstva z evidencami iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena se kot identifikacijska številka subjekta uporablja davčna številka ali EMŠO ali matična številka poslovnega subjekta.

94. člen

(financiranje zbirk podatkov)

Ministrstvo zagotovi sredstva za financiranje zbirk podatkov, ki jih upravlja in vodi po tem zakonu.

95. člen

(posredovanje in povezovanje podatkov iz zbirk podatkov)

- (1) Podatki o vrsti in obsegu dejavnosti, podatki o osebnem imenu in naslovu oziroma nazivu in sedežu zavezanecv za vpis v zbirke podatkov oziroma evidence iz tega zakona so javni, če zakon ne določa drugače.
- (2) Vsi podatki iz zbirk podatkov iz tega zakona se lahko uporabljajo samo za namene, za katere so bili dani in so določeni v zakonu.
- (3) Ministrstvo posreduje oziroma omogoči dostop do podatkov iz zbirk podatkov tega zakona v skladu s prejšnjim odstavkom pooblaščenim organizacijam, izvajalcem javnih služb in izvajalcem ukrepov kmetijske politike, če jih ti potrebujejo za izvajanje nalog iz delovnega področja ministrstva ter drugim državnim organom in občinam, če jih ti potrebujejo za izvajanje zakonsko določenih nalog.
- (4) Ministrstvo omogoči vpogled v zbirke podatkov iz tega zakona osebam, ki opravljajo naloge v pooblaščenih organizacijah, pri izvajalcih javnih služb in izvajalcih ukrepov kmetijske politike, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje nalog iz delovnega področja ministrstva, ter osebam v drugih državnih organih in občinah, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje zakonsko določenih nalog.

XII. Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona

96. člen

(inšpekcijski nadzor)

- (1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije s področja hrane in živilstva opravljajo, če ta zakon ne določa drugače, inšpektorji za hrano in uradni veterinarji, ki delujejo v okviru Uprave, pooblaščen za nadzor po tem zakonu ali drugih predpisih, kmetijski in vinarski inšpektorji, ki delujejo v okviru inšpekcije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, pooblaščen za nadzor po tem zakonu ali drugih predpisih.
- (2) Za nadzor nad izvajanjem tega zakona in vseh predpisov Unije in nacionalnih predpisov s področja kakovosti in označevanja živil v vseh fazah proizvodnje, predelave in distribucije ter v gostinski dejavnosti, institucionalnih obratih prehrane in obratih za prehrano na delu so pristojni inšpektorji za hrano in uradni veterinarji, ki delujejo v okviru Uprave, in sicer inšpektorji za hrano za živila neživalskega izvora in uradni veterinarji za živila živalskega izvora. Ne glede na prejšnji stavek so prehranska dopolnila, surovina za prehranska dopolnila, živila za posebne prehranske in zdravstvene namene, vključno z dietno prehrano in prehrano v skladu s smernicami zdravega prehranjevanja, v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.
- (3) Nadzor organizacij za ugotavljanje skladnosti po tem zakonu opravljajo inšpektorji za hrano in uradni veterinarji
- (4) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka izvaja uradni nadzor glede vina in aromatiziranih vinskih proizvodov vinarski inšpektor.
- (5) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na carinski postopek za izvoz in postopek sprostitev kmetijskih proizvodov ali živil neživalskega izvora v prosti promet, opravljajo inšpektorji za hrano. Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na postopek za sprostitev živil živalskega izvora v prosti promet, opravljajo uradni veterinarji.
- (6) Ne glede na prejšnji odstavek nadzor nad kakovostjo ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil, ki se nanaša na sprostitev v prost promet za živila neživalskega izvora, opravljajo inšpektorji za hrano. Nadzor

nad uvozom ekoloških kmetijskih proizvodov ali živil, ki se nanaša na sprostitev v prost promet za živila živalskega izvora, opravljajo uradni veterinarji.

(7) Nadzor nad izvajanjem prvega, drugega in petega odstavka 8. člena tega zakona opravljata v delu, ki se nanaša na kmetijske proizvode in živila, inšpektor za hrano in uradni veterinar.

(8) Nadzor nad izvajanjem prvega in tretjega odstavka 8. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na storitve, povezane s kmetijsko dejavnostjo, opravlja kmetijski inšpektor.

(9) Nadzor nad izvajanjem četrtega in šestega odstavka 8. člena tega zakona opravljajo inšpektor za hrano, uradni veterinar, kmetijski inšpektor, vinarski inšpektor.

(10) Nadzor nad izvajanjem 59. člena tega zakona izvajajo kmetijski inšpektor v delu, ki se nanaša na pridelovalce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona, inšpektor za hrano in uradni veterinar v delu, ki se nanaša na posrednike in predelovalce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona, in tržni inšpektor v delu, ki se nanaša na trgovce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona, v skladu s svojimi pristojnostmi.

(11) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence je pristojna za nadzor nad izvajanjem in za administrativno sankcioniranje kršitev 64. in 66. člena tega zakona, odloča pa tudi kot prekrškovni organ o prekrških odgovornih oseb zaradi kršitve 64. člena tega zakona. Postopek nadzora in administrativnega sankcioniranja iz 64. in 66. člena tega zakona ter prekrškovni postopek se vodita na podlagi uporabe zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence. Ministrstvo in Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence skleneta pogodbo o financiranju nadzora nad izvajanjem 64. in 66. člena tega zakona. V pogodbi se natančneje določijo medsebojne pravice, obveznosti, roki in način plačila

(12) Pravne in fizične osebe morajo pristojnemu inšpektorju omogočiti nemoteno opravljanje inšpekcijskega nadzora in ga pri tem ne smejo ovirati ter mu morajo dati zahtevane listine, podatke, pojasnila ali potrebne predmete. Pravne in fizične osebe morajo v določenem roku ravnati v skladu z izvršljivo odločbo, s katero je pristojni inšpektor odredil izvršitev ukrepov, ki jih določa ta zakon.

97. člen

(nadzor nad uvozom kmetijskih proizvodov ali živil)

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na carinski postopek sprostitve kmetijskih proizvodov ali živil izvaja Uprava, razen nadzora nad vinom, ki ga izvaja vinarski inšpektor ter nadzora nad žganimi pijačami, ki ga izvaja Finančna uprava Republike Slovenije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek sistematične dokumentacijske preglede živil neživalskega izvora, razen vina ter aromatiziranih vinskih proizvodov, pred sprostitvijo v promet v Republiki Sloveniji opravljajo carinski organi, razen nujnih primerov in poostrenega nadzora nad varnostjo živil ob uvozu, ki ga opravljajo inšpektorji za hrano.

(3) Če pristojni carinski organ pri opravljanju nadzora sumi ali ugotovi, da pošiljka ekoloških kmetijskih proizvodov in živil neživalskega izvora, ki ji je priložen certifikat, ni skladna s predpisi, ki urejajo uvoz ekoloških proizvodov iz tretjih držav, ne dovoli uvoza in o tem obvesti pristojnega inšpektorja za hrano ali vinarskega inšpektorja, ki odredi potrebne ukrepe.

(4) Vstop pošiljk iz prejšnjega odstavka je mogoč samo skozi določene vstopne točke, ki jih določi vlada.

(5) Podrobnejše pogoje za izvajanje nadzora carinskih organov predpiše minister v soglasju z ministrom, pristojnim za carine.

(6) Podrobnejše pogoje glede informacij o uvozu ekoloških kmetijskih proizvodov in živil predpiše vlada v skladu s predpisi Unije.

98. člen **(pristojnosti)**

(1) Inšpektor za hrano ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

- izdajati listine o skladnosti živil neživalskega izvora za izvoz;
- pregledovati pošiljke sadja in zelenjave in izdajati listine o skladnosti glede kakovosti ob njihovem uvozu in izvozu;
- pregledovati pošiljke živil neživalskega izvora in spremljajoče listine v skladu s predpisi Unije o varnosti živil ob vnosu;
- pregledovati prostore, naprave, postopke, dokumentacijo ter sredstva pri fizičnih in pravnih osebah pod nadzorom Uprave;
- pregledovati živila neživalskega izvora in listine v skladu s predpisi Unije o varnosti in kakovosti živil v proizvodnji in predelavi;
- pregledovati živila in listine v skladu s predpisi Unije o varnosti in kakovosti živil v distribuciji živil;
- nadzirati označevanje, oglaševanje in preverjati skladnost označb živil s predpisanimi zahtevami;
- spremljati odpoklic, umik oziroma uničenje živil;
- dostopati do zbirk podatkov, potrebnih za izvajanje nadzora;
- nadzirati pravilnost podatkov v zbirkah podatkov po tem zakonu;
- predlagati izbris iz zbirk podatkov po tem zakonu;
- odvzeti vzorce za potrebe inšpekcijskega nadzora;
- ugotavljati ali organizacije ali posamezniki iz prvega odstavka 38 člena tega zakona izpolnjujejo predpisane pogoje in izvajajo predpisano kontrolo;
- predlagati organizaciji iz prve alineje tretjega odstavka 30. člena tega zakona, da proizvajalcem kmetijskih proizvodov, živil, žganih pijač ali vin odvzame certifikat;
- predlagati pristojnemu organu izbris, ukinitvev spletne strani ali označitev spletne strani kot zavajajoče;
- prepovedati označevanje, oglaševanje, predstavljanje in prodajo blaga, do odprave pomanjkljivosti;
- prepovedati nosilcu živilske dejavnosti objave, izvajanje zavajajočega oglaševanja oziroma predstavljanja;
- prepovedati medijem predstavljanje zavajajočega oglaševanja oziroma predstavljanja;
- nadzirati pravilnost podatkov o količini, poreklu in ceni kmetijskih in živilskih proizvodov iz 58. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na posrednike in predelovalce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona
- nadzirati sklenjenost pogodb za doniranje hrane v skladu iz 54. člena tega zakona.

(2) Uradni veterinar ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

- izdajati listine o skladnosti živil živalskega izvora za izvoz;
- pregledovati pošiljke živil živalskega izvora in spremljajoče listine v skladu s predpisi Unije o varnosti živil ob vnosu;
- pregledovati prostore, naprave, postopke, dokumentacijo ter sredstva pri fizičnih in pravnih osebah pod nadzorom uprave;
- pregledovati živila živalskega izvora in listine v skladu s predpisi Unije o varnosti in kakovosti živil v proizvodnji in predelavi;
- pregledovati živila in listine v skladu s predpisi Unije o varnosti in kakovosti živil v distribuciji živil;

- nadzirati označevanje, oglaševanje in preverjati skladnost označb živil s predpisanimi zahtevami;
- spremljati odpoklic, umik oziroma uničenje živil;
- dostopati do zbirk podatkov, potrebnih za izvajanje nadzora;
- nadzirati pravilnost podatkov v zbirkah podatkov po tem zakonu;
- predlagati izbris iz zbirk podatkov po tem zakonu;
- odvzeti vzorce za potrebe inšpekcijskega nadzora;
- ugotavljati ali organizacije iz prve alineje tretjega odstavka 30. člena tega zakona izpolnjujejo predpisane pogoje in izvajajo predpisano kontrolo;
- predlagati organizaciji iz prve alineje tretjega odstavka 30. člena tega zakona, da proizvajalcem zaščitenih kmetijskih proizvodov ali živil odvzame certifikat;
- predlagati pristojnemu organu izbris, ukinitve spletne strani ali označitev spletne strani kot zavajajoče;
- prepovedati označevanje, oglaševanje, predstavljanje in prodajo blaga, do odprave pomanjkljivosti;
- prepovedati nosilcu živilske dejavnosti objavljanje, izvajanje zavajajočega oglaševanja oziroma predstavljanj;
- prepovedati medijem predvajanje zavajajočega oglaševanja oziroma predstavljanja;
- nadzirati pravilnost podatkov o količini, poreklu in ceni kmetijskih in živilskih proizvodov iz 58. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na posrednike in predelovalce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona.

(3) Kmetijski inšpektor ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

- odvzeti vzorce za potrebe inšpekcijskega nadzora;
- dostopati do zbirk podatkov, potrebnih za izvajanje nadzora;
- nadzirati pravilnost podatkov v zbirkah podatkov po tem zakonu;
- predlagati pristojnemu organu izbris iz zbirk podatkov po tem zakonu;
- nadzirati izvajanje pogodbenih razmerij v sektorju mleka in mlečnih izdelkov;
- nadzirati prodajo kmetijskih proizvodov;
- nadzirati označevanje, oglaševanje oziroma trženje storitev, ki so povezane s kmetijsko dejavnostjo, ki se štejejo kot zavajajoče, če na katerikoli način zavajajo potrošnika ali bi ga utegnile zavajati in bi zaradi svoje zavajajoče narave verjetno vplivale na njegove odločitve glede uporabe storitev;
- predlagati pristojnemu organu izbris, ukinitve spletne strani ali označitev spletne strani kot zavajajoče;
- predlagati organizaciji iz prve alineje tretjega odstavka 30. člena tega zakona, da proizvajalcu oziroma proizvajalcem zaščitenih kmetijskih proizvodov ali živil odvzame certifikat;
- nadzirati sofinanciranje nakupa opreme oziroma drugih stroškov posrednikom pri razdeljevanju hrane iz 55. člena tega zakona;
- nadzirati izpolnjevanje pogojev za priznanje skupin proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti;
- nadzirati sporočanje podatkov v evidenco za sektor mleka iz xx. člena zakona, ki ureja kmetijstvo in informacijski sistem iz 61. člena tega zakona;
- nadzirati pravilnost podatkov o količini, poreklu in ceni kmetijskih proizvodov iz 58. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na pridelovalce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona;
- nadzirati realizacijo javnih naročil iz 79. člena tega zakona in v zvezi s tem pravico pregledovati zadevne prostore, objekte, predmete ter poslovanje in dokumentacijo.

(4) Tržni inšpektor ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

- nadzirati pravilnost uporabe domenskih imen iz 27. člena tega zakona
- dostopati do podatkov informacijskega sistema za spremljanje podatkov v verigi preskrbe s hrano iz 59. člena tega zakona, potrebnih za izvajanje nadzora;
- nadzirati pravilnost podatkov o količini, poreklu in ceni kmetijskih in živilskih proizvodov iz 58. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na trgovce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona
- nadzirati prepoved trgovanja donirane hrane v skladu z 54. členom tega zakona.

(5) Vinarski inšpektor ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

- preverjanje skladnosti in označevanje glede geografskih označb za vina;
- pregledovanje evidence shem kakovosti ter evidence dovoljenih proizvodov in snovi za uporabo v ekološkem kmetovanju;
- poda mnenje v postopku izdaje odločbe iz 38. člena tega zakona;
- predlagati organizaciji iz prve alineje tretjega odstavka 30. člena tega zakona, da proizvajalcu oziroma proizvajalcem zaščitenih kmetijskih proizvodov ali živil odvzame certifikat.

99. člen

(ukrepi, povezani s spletnimi stranmi)

Uprava na svojih spletnih straneh objavi podatke o kršiteljih in opozarja javnost glede ugotovljenih nepravilnosti, ki se nanašajo na področje tega zakona.

100. člen

(ukrepi)

(1) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko kmetijski inšpektor poleg ukrepov, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, odredi še naslednje ukrepe:

- odredi spremembo podatkov v zbirkah podatkov iz tega zakona skladno z ugotovljenim stanjem;
- odredi izbris podatkov iz zbirk podatkov iz tega zakona;
- delno ali v celoti prepove uveljavljanje ali izvajanje ukrepov po tem zakonu, če ugotovi kršitve predpisov;
- odredi ukrepe, da se nepravilnosti in pomanjkljivosti po tem zakonu in predpisih, izdanih na njegovi podlagi, odpravijo v roku, ki ga določi;
- odvzame dokumentacijo ali predmete za ugotavljanje dejanskega stanja v zvezi z ugotovljenim sumom storitve prekrška;
- v nujnih primerih lahko odredi ukrepe z ustno odločbo na zapisnik;
- odredi odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti pri pošiljanju podatkov o količinah, poreklu in ceni kmetijskih proizvodov iz 59. člena tega zakona, ki se nanaša na pridelovalce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona;
- odredi odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ali drugo ukrepanje, da se zagotovi skladnost označevanja, oglaševanja in trženja glede storitev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo, 7. člena tega zakona;
- odredi odpravo nepravilnosti pri spletnem oglaševanju ali spletnem trženju storitev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo, da se zagotovi skladnost označevanja in trženja storitev iz 7. člena tega zakona;
- predlaga organizaciji iz 38. člena tega zakona, da ekološkemu ali integriranemu pridelovalcu odvzame certifikat;
- organizaciji proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave izda odločbo, ki učinkuje kot začasni odvzem statusa organizacije proizvajalcev v skladu s predpisi Unije, ki urejajo skupno ureditev kmetijskih proizvodov;
- predlaga ministrstvu, da skupini proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti odvzame status, če ne izpolnjujejo predpisanih pogojev.

(2) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko inšpektor za hrano ali uradni veterinar poleg ukrepov, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, odredi še naslednje ukrepe:

- prepove promet z živili, ki niso skladna s predpisanimi zahtevami kakovosti ali deklariranimi lastnostmi;
- prepove uporabo označb oziroma promet z živili, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev;
- prepove promet oziroma oglaševanje živil, ki zavajajo ali bi lahko zavajali potrošnika;

- odredi odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti pri pošiljanju podatkov o količinah, poreklu in ceni kmetijskih in živilskih proizvodov iz 59. člena tega zakona, ki se nanaša na posrednike in predelovalce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona;
 - odredi odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ali drugo ukrepanje, da se zagotovi skladnost označevanja, oglaševanja in informiranja potrošnikov glede kmetijskih proizvodov in živil iz a 7. člena tega zakona;
 - nosilcu dejavnosti ali organizaciji iz prvega odstavka 38. člena tega zakona odredi preizkus skladnosti s predpisi za živila, ki so v prometu;
 - prepove uporabo listin o skladnosti za živila, ki niso skladna s predpisi;
- do odločitve pristojnega organa lahko prepove opravljanje nalog organizacijam iz 38. člena tega zakona, če ne izpolnjujejo predpisanih pogojev, in predlaga odvzem javnih pooblastil;
- organizaciji iz 38. člena tega zakona predlaga, da pridelovalcem in predelovalcem kmetijskih proizvodov in živil iz shem kakovosti v primeru neskladnosti odvzame certifikat in predlaga prepoved ponovnega vstopa v isto shemo kakovosti za obdobje enega leta;
 - odredi ukrepanje, da se zagotovi skladnost s predpisi, ki ureja kakovost živil;
 - prepove uporabo surovin in snovi namenjenih za stik z živilo, ter izvajanje postopkov oziroma prepove proizvodnje, predelavo in distribucijo živil, ki niso varna ali obstaja sum, da niso varna; odredi odpoklic, umik ali uničenje;
 - dovoli, da se živila uporabijo za drug namen od prvotnega;
 - odrediti odpravo nepravilnosti pri spletnem oglaševanju ali spletnem trženju kmetijskih proizvodov ali živil;
 - v nujnih primerih lahko odredi ukrepe z ustno odločbo na zapisnik;
- prepove uvoz ali izvoz sadja in zelenjave na območje Unije, če niso skladni s predpisanimi zahtevami glede kakovosti;
 - odredi druge potrebne ukrepe in opravi dejanja za doseganje skladnosti s tem zakonom in drugimi predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

(3) V primerih zavajanja potrošnika glede označevanja, oglaševanja oziroma trženja kmetijskih proizvodov in živil, sme uradni veterinar ali inšpektor za hrano z ustno odločbo na zapisnik takoj prepovedati promet z živilom osebi, ki neposredno označuje, oglašuje ali daje v promet kmetijski proizvod ali živilo, ki ni označeno v skladu s predpisi ali je oglaševano oziroma trženo v nasprotju s predpisi.

(4) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko fitosanitarni inšpektor poleg ukrepov, določenih s splošnimi predpisi, ki urejajo inšpekcijo, izreče naslednje ukrepe:

- začasno pridrži pošiljko živil, za katero obstaja sum, da ne izpolnjuje predpisanih zahtev glede varnosti, dokler se z laboratorijskimi analizami ne ugotovi njena skladnost;
- prepove uvoz živil, če je s pregledom ali z laboratorijskimi analizami dokazana njihova neskladnost glede varnosti živil in odredi predpisane ukrepe;
- prepove uvoz sadja in zelenjave na območje Unije, če niso skladni s predpisanimi zahtevami glede kakovosti.

(5) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko tržni inšpektor poleg ukrepov, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, odredi prepoved uporabe domenskega imena ter ukrep odprave pomanjkljivosti in nepravilnosti pri pošiljanju podatkov o količinah, poreklu in ceni kmetijskih in živilskih proizvodov iz 59. člena tega zakona, ki se nanaša na trgovce iz prvega odstavka 60. člena tega zakona.

(6) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko vinarski inšpektor poleg ukrepov, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, odredi še naslednje ukrepe:

- prepove promet z vinom, ki ni skladen s predpisanimi zahtevami kakovosti ali deklariranimi lastnostmi;
- prepove uporabo označb oziroma promet z vinom in aromatiziranimi vinskimi proizvodi z geografsko označbo, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev;

- prepove promet oziroma oglaševanje z vinom in aromatiziranimi vinskimi proizvodi z geografsko označbo, ki zavajajo ali bi lahko zavajali potrošnika;
- odredi odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ali drugo ukrepanje, da se zagotovi skladnost označevanja, oglaševanja in informiranja potrošnikov glede vina in aromatiziranih vinskih proizvodov z geografsko označbo;
- z namenom preverbe skladnosti z navedbo v specifikaciji odvzame vzorec vina in aromatiziranih vinskih proizvodov, odredi preizkus skladnosti s predpisi za vina vinom in druge proizvode vinske trte ter aromatiziranimi vinskimi proizvodi z geografsko označbo, ki so v prometu;
- prepove uporabo listin o druge proizvode vinske trte ter aromatizirane vinske proizvode z geografsko označbo, skladnosti za vino in druge proizvode vinske trte ter aromatizirane vinske proizvode z geografsko označbo, ki niso skladna s predpisi;
- predlaga odvzem javnih pooblastil za organizacije iz prvega odstavka 32. člena tega zakona, če ne izpolnjujejo predpisanih pogojev;
- organizaciji iz 38. člena tega zakona predlaga, da pridelovalcem in predelovalcem kmetijskih pridelkov in živil iz shem kakovosti v primeru neskladnosti odvzame certifikat;
- odredi druge potrebne ukrepe in opravi dejanja za doseganje skladnosti s tem zakonom in drugimi predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

101. člen

(prepoved oglaševanja)

Pristojni inšpekcijski organ z odločbo prepove oglaševanje oziroma trženje kmetijskega proizvoda ali živila do odprave pomanjkljivosti ali prepove objavo oglaševalskega sporočila, če ta še ni objavljen, a je tik pred javno objavo, če ugotovi, da pravna ali fizična oseba oglašuje kmetijske proizvode ali živila na način, ki je v nasprotju z določbami tega zakona.

102. člen

(prepoved zavajanja)

Če pristojni inšpekcijski organ ugotovi, da pravna ali fizična oseba z označevanjem, oglaševanjem oziroma trženjem kmetijskih proizvodov in živil ter storitev zavaja potrošnika, podjetju z odločbo prepove uporabo take prakse, če presodi, da bi lahko povzročila oškodovanje potrošnikov.

103. člen

(prepoved ponovne izdaje certifikata)

Proizvajalcem, ki jim je bil certifikat o izpolnjevanju pogojev, predpisanih za posamezno evropsko ali nacionalno shemo kakovosti v celoti razveljavljen, še eno leto po pravnomočnosti odločbe o razveljavitvi, ne smejo zaprositi za ponovno ugotavljanje skladnosti pri vseh organizacijah iz 38. člena tega zakona, razen v primeru odvzema zaradi nenačrtovane prisotnosti proizvodov in snovi, ki niso odobreni v ekološki pridelavi v smislu Uredbe 2018/848/EU.

XIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

104. člen

- (1) Z globo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
- da v promet kmetijski proizvod ali živilo, ki ni skladno s predpisanimi zahtevami iz 6. oziroma 9. člena tega zakona;
 - ne označi kmetijskih proizvodov in živil v skladu s prvim oziroma drugim odstavkom 7. člena tega zakona;
 - označi sestavine na jedilniku v nasprotju s tretjim odstavkom 7. člena tega zakona;
 - z neobvezno navedbo kakovosti označi kmetijski proizvod ali živilo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev iz 20. člena tega zakona;
 - ravna v nasprotju s petim odstavkom 22. člena tega zakona
 - označi kmetijski proizvod ali živilo z označbo »višja kakovost« v nasprotju z 23. členom tega zakona;
 - z označbo »integrirani« označi kmetijski proizvod ali živilo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev iz 24. člena tega zakona;
 - z označbo »živilo iz živalim prijazne reje« označi živilo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev iz 25. člena tega zakona;
 - ne uporabi nacionalnega zaščitnega znaka pri shemah »izbrana kakovost« ter pri označevanju predpakiranih živil v obratih javne prehrane, kot to določa drugi odstavek 26. člena tega zakona;
 - uporabi domensko ime v nasprotju s 29. členom tega zakona
 - ne omogoči vstopa, pregleda, odvzema vzorcev ali diagnostične preiskave iz 33. člena tega zakona;
 - ne ukrepa v skladu s pozivom iz prvega odstavka 36. člena tega zakona;
 - ne izvaja ukrepov v skladu z drugim odstavkom 36. člena tega zakona;
 - ne izpolnjuje pogojev iz tretjega odstavka 42. člena tega zakona;
 - izvaja ocenjevanje deviškega oljčnega olja v nasprotju s 53. členom tega zakona;
 - ne sklene pogodbe v skladu s tretjim odstavkom 54. člena tega zakona;
 - trguje z donirano hrano v nasprotju s sedmim odstavkom 54. člena tega zakona;
 - ne vnaša podatkov v informacijski sistem iz drugega odstavka 56. člena tega zakona;
 - uporabi označbo certifikat za manj odpadne hrane, ne da bi izpolnjeval pogoje iz 57. člena tega zakona;
 - ne vnese resničnih podatkov iz 59. člena tega zakona v informacijski sistem za spremljanje podatkov v verigi preskrbe s hrano iz 61. člena tega zakona;
 - ne sporoči, pošlje, predloži ali vnese podatkov iz 59. člena tega zakona, ali jih ne sporoči, pošlje, predloži ali vnese v predpisanem roku ;
 - pogodbe ne sklene v pisni obliki ali sklenjena pogodba ni skladna s pogoji iz 65. člena tega zakona;
 - kot naročnik ne realizira javnega naročila iz prvega odstavka 79. člena tega zakona glede predpisanega deleža ekoloških živil oziroma živil iz shem kakovosti iz razlogov, ki so na njegovi strani;
 - ne pripravi poročila v skladu z drugim in tretjim odstavkom 79. člena tega zakona;
 - ne objavi poročila v skladu z drugim odstavkom 79. člena tega zakona;
 - ne upošteva deležev iz predpisa, ki ureja zeleno javno naročanje za ekološka živila in živila iz shem kakovosti iz 79. člena tega zakona;
 - ne posreduje resničnih podatkov v zbirke podatkov po tem zakonu, kar je v nasprotju s petim odstavkom 83. člena tega zakona;
 - ne sporoči, pošlje, predloži ali vnese podatkov, ki jih po tem zakonu mora, ali jih ne sporoči, pošlje, predloži ali vnese v predpisanem roku, kar je v nasprotju s petim odstavkom 84. člena tega zakona, četrtem odstavkom 85. člena tega zakona, prvim odstavkom 88. člena tega zakona, prvim odstavkom 89. člena tega zakona, prvim odstavkom 90. člena ali prvim odstavkom 91. člena tega zakona

- (2) Z globo od 800 do 5.000 evrov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 200 do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 200 do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

105.člen

(1) Z globo od 4.000 do 40.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki:

– uporabi simbol Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) za geografsko označbo kmetijskih proizvodov in žganih pijač v nasprotju s 37. členom Uredbe 2024/1143/EU ali simbol EU za zajamčeno tradicionalno posebnost kmetijskih proizvodov v nasprotju s 70. členom Uredbe 2024/1143/EU;

– uporabi geografsko označbo vina, žgane pijače ali kmetijskega proizvoda v nasprotju s prvim odstavkom 36. člena Uredbe 2024/1143/EU ali zajamčeno tradicionalno posebnost kmetijskega proizvoda v nasprotju s prvim odstavkom 71. člena Uredbe 2024/1143/EU;

– uporabi geografsko označbo vina, žgane pijače ali kmetijskega proizvoda v nasprotju s prvim, drugim in četrtim odstavkom 26. člena Uredbe 2024/1143/EU ali zajamčeno tradicionalno posebnost kmetijskega proizvoda v nasprotju s prvim odstavkom 68. člena Uredbe 2024/1143/EU.

(2) Z globo od 2.000 do 30.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 500 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 300 do 1.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

106. člen

(1) Z globo od 6.000 do 18.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

– če z označevanjem, oglaševanjem oziroma trženjem kmetijskih proizvodov in živil zavaja potrošnika kar je v nasprotju z 8. členom tega zakona;

– če z označevanjem, oglaševanjem oziroma trženjem storitev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo, zavaja potrošnika kar je v nasprotju 8. členom tega zakona;

– kmetijski proizvod ali živilo, za katerega ni izdan certifikat, in pridelovalec ali predelovalec ni vpisan v evidenco pridelovalcev in predelovalcev ekoloških in integriranih kmetijskih proizvodov ali živil, označi z označbo »ekološki« ali »integrirani« kar je v nasprotju z 21. oziroma 24. členom tega zakona;

– z označbo »izbrana kakovost« označi kmetijski proizvod ali živilo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev iz 22. člena tega zakona;

– ne upošteva določb o varstvu interesov potrošnikov po prvi (a), (b) in (c) točki 8. člena Uredbe 178/2002/ES tako, da ne zagotovi potrošnikom podlage za izbiro v zvezi z živil, ki jih uživajo, in ne prepreči goljufivih ali zavajajočih postopkov, ponarejanja živil in vseh drugih postopkov, ki potrošnika lahko zavajajo;

– navede neresnične podatke v poročilo iz drugega oziroma tretjega odstavka 79. člena tega zakona;

– ne upošteva deležev iz predpisa, ki ureja zeleno javno naročanje kar je v nasprotju z 80. členom tega zakona;

– pristojnemu inšpektorju ne omogoči nemotenega opravljanja inšpekcijskega nadzorstva ali ga pri tem ovira ali če mu ne da zahtevanih listin, podatkov, pojasnil ali potrebnih predmetov ali če v določenem

roku ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo, s katero je pristojni inšpektor odredil izvršitev ukrepov, ki jih določa ta zakon kar je v nasprotju s 95. členom tega zakona, 98. členom tega zakona ali 99. členom tega zakona.

(2) Z globo 1.500 do 9.000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 600 do 1.800 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 600 do 1.800 eurov se za prekršek kaznuje posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

107. člen

(administrativna sankcija)

(1) Za administrativne prestopke Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence kupcu izreče administrativno sankcijo v enkratnem denarnem znesku v višini največ 0,25 odstotka letnega prometa kupca, ustvarjenega v predhodnem poslovnem letu, če ta naklepno ali iz malomarnosti:

- ravna v nasprotju s 64. ali 66. členom tega zakona,
- ravna v nasprotju z obveznostjo, določeno v izvršljivi odločbi, izdani na podlagi 64. ali 66. člena tega zakona.

(2) Če ta zakon ne določa drugače, se pri administrativnem sankcioniranju uporabljajo določbe zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.

(3) Administrativne sankcije iz prvega odstavka tega člena ni dopustno izreči, če je poteklo več kot tri leta od izvršitve administrativnega prestopka, in zastaranje ni bilo pretrgano ali prekinjeno v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.

(4) Z globo od 5.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorno osebo pravne osebe, odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- ravna v nasprotju s 64. ali 66. členom tega zakona,
- ravna v nasprotju z obveznostjo, določeno v izvršljivi odločbi, izdani na podlagi 64. ali 66. člena tega zakona.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

108. člen

(začetek uporabe posameznih določb zakona)

(1) Določba osmega odstavka 54. člena tega zakona se začne uporabljati s 1. januarjem 2027.

(2) Določba 56. člena se začne uporabljati 1. januarja 2029.

(3) Evidenca dovoljenih proizvodov in snovi za uporabo v ekološkem kmetovanju iz 87. člena tega zakona se vzpostavi najpozneje do 1. januarja 2028.

(4) Določba 90. člena se začne uporabljati 1. januarja 2028.

109. člen

(organizacije za senzorično ocenjevanje deviškega oljčnega olja)

Do imenovanja organizacije za senzorično ocenjevanje deviškega oljčnega olja v skladu s tem zakonom, opravljajo naloge senzoričnega ocenjevanja deviškega oljčnega olja dosedanji izvajalci in sicer najdlje do izteka obdobja imenovanja.

110. člen

(prenehanje veljavnosti in podaljšanje uporabe predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, ki pa se do uveljavitve ustreznih predpisov izdanih na podlagi Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23), če niso v nasprotju s tem zakonom:

1. Odredba o Programu promocije in informiranja javnosti o shemah kakovosti za obdobje 2024–2026 (Uradni list RS, št. 81/24);
2. Odredba o zbiranju podatkov v verigi preskrbe s hrano (Uradni list RS, št. 132/23);
3. Pravilnik o kakovosti piva (Uradni list RS, št. 143/22);
4. Uredba o izvajanju uredb (EU) o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju ter staranju žganih pijač (Uradni list RS, št. 121/22);
5. Uredba o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov in živil (Uradni list RS, št. 105/22);
6. Pravilnik o evidencah s področja ekološke pridelave in predelave kmetijskih pridelkov in živil (Uradni list RS, št. 105/22);
7. Pravilnik o kakovosti rastlinskega olja, rastlinske masti in majoneze (Uradni list RS, št. 99/22);
8. Pravilnik o zagotavljanju sledljivosti porekla za nepredpakirano sveže, ohlajeno in zamrznjeno goveje, prašičje, ovčje, kozje in perutninsko meso (uradni list RS, št. 54/22, 107/23 in 55/24);
9. Pravilnik o priznanju skupin proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti (Uradni list RS, št. 43/22);
10. Pravilnik o kakovosti kisa in razredčene očetne kisline (Uradni list RS, št. 108/21);
11. Pravilnik o izvajanju uredbe (EU) o opredelitvi, opisu, predstavitvi in označevanju žganih pijač (Uradni list RS, št. 44/21);
12. Pravilnik o izvajanju projekta Tradicionalni slovenski zajtrk (Uradni list RS, št. 128/20, 6/21, 162/21, 115/22 in 52/24);
13. Pravilnik o razvrščanju in označevanju govejih in prašičjih trupov (Uradni list RS, št. 83/18);
14. Uredba o izvajanju Uredbe (EGS) o značilnostih oljčnega olja in olja iz oljčnih tropin ter o ustreznih analiznih metodah (Uradni list RS, št. 56/18);
15. Pravilnik o kakovosti jedilne soli (Uradni list RS, št. 46/18, 14/20 in 89/20);
16. Pravilnik o Slovenski potici (Uradni list RS, št. 33/18);
17. Uredba o delovanju in financiranju varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano (Uradni list RS, št. 21/18);
18. Pravilnik o največji dovoljeni vsebnosti transmaščobnih kislin v živilih (Uradni list RS, št. 18/18, 23/18);
19. Pravilnik o kakovosti mesnih izdelkov in mesnih pripravkov (Uradni list RS, št. 58/17);
20. Pravilnik o splošnem označevanju živil, ki niso predpakirana (Uradni list RS, št. 66/16 in 8/17);
21. Pravilnik o kakovosti mesa klavne živine in divjadi (Uradni list RS, št. 61/16, 30/17 in 67/19);
22. Pravilnik o kazeinih in kazeinatih, namenjenih prehrani ljudi (uradni list RS, št. 60/16);
23. Pravilnik o Evidenci imetnikov rejnih živali in Evidenci rejnih živali (Uradni list RS, št. 87/14, 15/16 in 78/18);
24. Pravilnik o postopku priznanja označbe »izbrana kakovost« (Uradni list RS, št. 79/15, 32/18 in 96/22);

25. Pravilnik o prenehanju veljavnosti Pravilnika o eruka kislini (Uradni list RS, št. 57/15);
26. Pravilnik o shemah kakovosti kmetijskih pridelkov in živil (Uradni list RS, št. 23/15 in 34/15);
27. Pravilnik o kakovosti pekovskih izdelkov (Uradni list RS, št. 11/15);
28. Pravilnik o varnosti hitro zamrznjenih živil (Uradni list RS, št. 87/14);
29. Pravilnik o posebnih zahtevah glede označevanja in predstavljanja predpakiranih živil (Uradni list RS, št. 83/14 in 74/16);
30. Pravilnik o kakovosti izdelkov iz žit (Uradni list RS, št. 1/14 in 52/19);
31. Pravilnik o sadnih sokovih in nekaterih podobnih izdelkih, namenjenih za prehrano ljudi (Uradni list RS, št. 89/13 in 26/14 – ZKme-1B);
32. Pravilnik o Prekmurski šunki z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 67/12);
33. Pravilnik o kakovosti medice in peneče medice (Uradni list RS, št. 4/12 in 58/19);
34. Pravilnik o prenehanju veljavnosti Pravilnika o konzervansih za površinsko obdelavo citrusov (Uradni list RS, št. 58/11);
35. Pravilnik o ekstrakcijskih topilih (Uradni list RS, št. 23/11, 60/18 in 15/24);
36. Pravilnik o medu (Uradni list RS, št. 4/11 in 9/15);
37. Pravilnik o zaščitnem znaku za označevanje kmetijskih pridelkov in živil (Uradni list RS, št. 3/11);
38. Pravilnik o označevanju govejega mesa (Uradni list RS, št. 54/09 in 26/14 – ZKme-1B);
39. Pravilnik o Slovenskem medu z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 46/09);
40. Pravilnik o geografski označbi Brkinski slivovec (Uradni list RS, št. 117/08);
41. Pravilnik o geografski označbi Gorenjski tepkovec (Uradni list RS, št. 117/08);
42. Pravilnik o geografski označbi Kostelska rakija (Uradni list RS, št. 117/08);
43. Pravilnik o geografski označbi Kraški brinjevec (Uradni list RS, št. 117/08);
44. Pravilnik o kakovosti jajc (Uradni list RS, št. 106/08);
45. Pravilnik o Ptujskem lüku z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 29/08);
46. Pravilnik o Kraškem zašinku z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 29/08);
47. Pravilnik o Kraški panceti z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 29/08);
48. Pravilnik o Kranjski klobasi z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 29/08);
49. Pravilnik o Jajcih izpod Kamniških planin s priznano geografsko označbo (Uradni list RS, št. 39/07);
50. Pravilnik o minimalni kakovosti "surovega masla I vrste" in o izvajanju Uredb Sveta (ES) in Uredb Komisije (ES) o določitvi standardov za mazave maščobe (Uradni list RS, št. 19/07);
51. Pravilnik o ugotavljanju skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil (uradni list RS, št. 119/05);
52. Pravilnik o označbi geografskega porekla Kraški med (Uradni list RS, št. 80/05);
53. Pravilnik o kakovosti kakavovih in čokoladnih izdelkov (Uradni list RS, št. 72/03, 43/05, 58/05 in 45/08 – ZKme-1);
54. Pravilnik o spremembi in dopolnitvi pravilnika o pogojih za uporabo označbe "tradicionalni ugled" za idrijske žlikrofe (Uradni list RS, št. 33/05);
55. Pravilnik o geografski označbi Prleška tünka (Uradni list RS, št. 17/05);
56. Pravilnik o spremembi Pravilnika o kakovosti kefirja (Uradni list RS, št. 126/04);
57. Pravilnik o označbi geografskega porekla Kočevski gozdni med (Uradni list RS, št. 124/04);
58. Pravilnik o kakovosti sadnih džemov, želejev, marmelad in sladkane kostanjeve kaše (Uradni list RS, št. 31/04);
59. Pravilnik o dehidriranem konzerviranem mleku (Uradni list RS, št. 31/04, 23/08 in 45/08);
60. Pravilnik o pogojih za uporabo označbe "tradicionalni ugled" za belokranjsko pogačo (Uradni list RS, št. 52/2002);
61. Pravilnik o označbi geografskega porekla Bovški sir (Uradni list RS, št. 47/04 in 45/08);
62. Pravilnik o označbi geografskega porekla Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre (Uradni list RS, št. 47/04 in 45/08);
63. Pravilnik o geografski označbi Kraški pršut (Uradni list RS, št. 47/04 in 45/08);
64. Pravilnik o označbi geografskega porekla Mohant (Uradni list RS, št. 47/04 in 45/08);
65. Pravilnik o označbi geografskega porekla Piranska sol (Uradni list RS, št. 101/03 in 45/08);
66. Pravilnik o označbi tradicionalnega ugleda Prekmurska gibanica (Uradni list RS, št. 47/04 in 45/08);
67. Pravilnik o Štajerskem hmelju z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 96/13);
68. Pravilnik o geografski označbi Štajersko Prekmursko bučno olje (Uradni list RS, št. 47/04 in 45/08);
69. Pravilnik o označbi geografskega porekla Tolminc (Uradni list RS, št. 101/03 in 45/08);
70. Pravilnik o geografski označbi Zgornjesavinjski želodec (Uradni list RS, št. 47/04 in 45/08);
71. Pravilnik o označbi geografskega porekla Nanoški sir (Uradni list RS, št. 15/03 in 45/08);

72. Pravilnik o geografski označbi Šebreljski želodec (Uradni list RS, št. 124/03 in 45/08);
73. Pravilnik o tehničnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati preskusni laboratoriji za ugotavljanje skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil (Uradni list RS, št. 58/01, 117/02, 62/03, 131/03, 31/04 in 45/08 – ZKme-1).

111. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

1. Odredba o Programu promocije in informiranja javnosti o shemah kakovosti za obdobje do 30. junija 2023 (Uradni list RS, št. 35/22);
2. Odredba o dnevu izvedbe projekta Tradicionalni slovenski zajtrk (Uradni list RS, št. 81/21);
3. Odredba o Programu promocije in informiranja javnosti o shemah kakovosti, s poudarkom na ekološki shemi kakovosti in shemi izbrana kakovost, za obdobje do 30. junija 2021 (Uradni list RS, št. 59/19);
4. Odredba o izvedbi projekta Tradicionalni slovenski zajtrk 2019 (Uradni list RS, št. 52/19);
5. Odredba o izvedbi projekta Tradicionalni slovenski zajtrk 2018 (uradni list RS, št. 64/18);
6. Odredba o izvedbi projekta Tradicionalni slovenski zajtrk 2017 (Uradni list RS, št. 53/17);
7. Uredba o izvajanju uredb (EU) o ukrepu informiranja in promocije kmetijskih proizvodov (Uradni list RS, št. 1/17);
8. Pravilnik o pogojih in načinu prostovoljnega označevanja kmetijskih pridelkov in živil (Uradni list RS, št. 42/10);
9. Pravilnik o Namiznih oljkah Slovenske Istre z zaščiteno označbo porekla (Uradni list RS, št. 126/08);
10. Pravilnik o Kraški jagnjetini z zaščiteno označbo porekla (Uradni list RS, št. 29/08);
11. Pravilnik o Kraškem ovčjem siru z zaščiteno označbo porekla (Uradni list RS, št. 29/08);
12. Pravilnik o Vipavskem zašinku z zaščiteno geografsko označbo (Uradni list RS, št. 29/08);
13. Pravilnik o tehničnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za kontrolo nad pridelavo in predelavo ekoloških kmetijskih pridelkov oziroma živil in organizacije za kontrolo nad pridelavo integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil (Uradni list RS, št. 113/05);
14. Pravilnik o dodatnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za senzorično ocenjevanje deviškega oljčnega olja (Uradni list RS, št. 106/05 in 45/08).

112. člen

(dokončanje postopkov začelih pred uveljavitvijo tega zakona)

(1) Zadeva, glede katere ob uveljavitvi tega zakona teče upravni postopek ali glede katere je bila ob uveljavitvi tega zakona že vložena zahteva ali pravno sredstvo, se konča po tem zakonu.

(2) Če je bila zadeva v sodnem postopku vrnjena pristojnemu organu v ponovno odločanje, se konča po tem zakonu.

113. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajst dni po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.